KUNSTIOKSJON XLV

EESTI KUNSTI KLASSIKA - KEVAD 2019

[HAUS]

EESTI KUNSTIKLASSIKA OKSJON HAUS GALERIIS
neljapäeval, 25. aprillil, kell 20.00

OKSJONIST JA KUNSTIST – NII NAGU KÕIK PÄRISELT ON

Millega lõppeb iga oksjon? Viimane kena külaline astub galeriist välja sügis- või kevadõhtusse, sest just neil aastaaegadel on Hausi oksjonid juba 22 aastat järjekindlalt toimunud. Ja meie kui korraldajad vaatame üksteisele otsa, küsides: millega publikut poole aasta pärast taas üllatada? Kuidas just need õiged teosed jälle kokku saada ja kuidas uuest näitusest teha erakordne sündmus iga üksiku maali, akvarelli, joonistuse või graafilise lehe jaoks?!

Valikutest tehakse valikud ning oksjoninäitusel püüavad pilku ikka suurnimed, eriti nende silmatorkavad tööd, samas kui mõnes pealtnäha kahvatumas kompositsioonis on samavõrd palju loomingulist sisu. Galeristidena vaatame potentsiaalseid oksjonitöid ühtaegu väga isiklikult. Otsime kunstist seda seletamatut miskit. Ent mis teeb ühe teose teisest siinkohal õigemaks või paremaks? Kõlab pisut ebaõiglaselt – mis mõttes me võtame endale julguse kunsti kunstist paremaks pidada? Ometi oleme teoseid valides loonud endale nõudlikud kriteeriumid. Hindavad ju kunstnikud isegi omi töid heas mõttes karmilt, enne kui need ateljeeuksest vaatajani jõuavad. Maailmanimega Edvard Munch oli oma maale, kui need tema hinnangul piisavalt head ei olnud, karistuseks õue räästa alla tõstnud. Ei ole teada, et eesti kunstnikud oleksid nii radikaalsed olnud, kuid autori enda tsensuur, mida paremaks pidada ja mida mitte, on alati kriitiline. Kahtlused, küsimused, pildid, mida kunagi ei näidata, protsessid, õppimised, ümberhindamised – see kõik on osa eeltööst, mille järel valmivad viimaks teosed, mis on laiemalt kõnekad ning valmis vaatajaga dialoogi astuma.

Selle oksjoni eel avastasin end korduvalt küsimas, kas üks või teine autor oleks rahul oma just seda tööd siin näitusel teiste kõrvale välja panema. Ühe Wiiralti väikese joonistuse tõstsin pakutava hulgast välja. Visand jäi küsitavaks Wiiralti virtuoosse joonistuse kõrval vennast Augustist, kuigi iga Wiiralti originaaljoonistus on täna haruldus. Samas Konrad Mägi formaadilt tagasihoidliku ja signeerimata Oberstdorfi maastiku, mis oli ühel meie oksjonil ka aastad tagasi, olin nõus välja panema kaheldamatult uuesti. See väike töö on nii mõnestki Mägi suurest kompositsioonist sisukam just oma hingestatuse poolest. Teos on ilmsesti maalitud natuurist hetkel, kui kirikukellad üle Alpide kõlasid ja Mägi neid kuuldes ilmaruumi kõiksust tajus, värvituubi avas ning end maalima unustas – nimetähtede pildi alla panemine muutus tähtsusetuks.

Sel oksjonil on mitmeid kunagi Haus Galeriis juba olnud töid, mis ootamatult ja erinevatel põhjustel taas meieni on jõudnud. Nende „vanade heade tuttavatega“ on suur rõõm kohtuda. Johani, Vardi, Burman ka Peet Areni õunapuud, mis 90ndate lõpus meie juurest ühte erakogusse osteti, aasta tagasi Tartu oksjonil tähelepanuta jäi ning nüüd taas Hausi jõudis. Seda Areni tööd imetlen ma isiklikult väga, olles valmis teda ikka eksponeerima – vaikuse ja lihtsuse kõnekus, raagus puud ja pisuke linnaserv silmis. Mõne taaskohtumise kvaliteet võib olla sisukam kui esmane tutvus.

Olgu pilk teosele esmane või mitmes, on hea kunst nii või teisiti erakordne – miski igavikulise ja isikliku puudutus just seesugusena, nagu ta hetkede, mõtete, emotsioonide, kokkusattumuste või püüdluste ajendil tekkinud on. Hea kunst ei ammendu, ent see tuleb ära tunda ja ilmekalt välja tuua, et ta oma pärisrolli täita võiks – vahendada elu kestvamaid väärtusi.

Nautige head kunsti Haus Galerii 2019 aasta kevades,

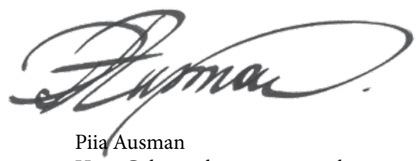

Piia Ausman
Haus Galerii juhataja ja omanik

AUTORITE ALFABEETILINE LOETELU

Teose nr		Lk
26.	AAVIK, Priidu. Autoportree. 1948	34/35
1.	AREN, Peet. Õunapuud talvel. 1912	6
52.	ARRAK, Jüri. Mees. 1993	52/53
49.	ARRAK, Jüri. Loom II. 1984	59
19.	AUDOVA, Ann. Lilled valges vaasis. 1943	26
20.	BLUMENFELDT, E. Arnold. Saaremaa maastik. 1944	27
41.	BORMEISTER, Märt. Muhu talu. 1969	50/51
33.	BURMAN, Karl juunior. Tulbid. 1950ndad	42
34.	BURMAN, Karl juunior. Tallinna vaade Niguliste kirikuga. 1958	43
39.	EINMANN, Eduard. Nelgid ja õunad. 1964	48
28.	HAAMER, Eerik. Sügismaastik. 1950ndad	38
51.	HOIDRE, Alo. Veenus. 1991	61
15.	JANSEN, August. Talumotiiv. 1940ndad	21
7.	JEGOROV, Andrei. Meri purjekatega. 1926	13
16.	JEGOROV, Andrei. Merevaade. 1940ndad	22
17.	JEGOROV, Andrei. Talvetee nelja saaniga. 1940ndad	23
9.	JOHANI, Andrus. Vangid. 1934	15
12.	KAIGORODOV, Anatoli. Heiastus. 1935	18
35.	KITS, Elmar. Figuraalkompositsioon. 1960ndate I pool	44
42.	KITS, Elmar. Abstraktne kompositsioon. 1969	52
38.	KORMAŠOV, Nikolai. Esimene lumi Otepääl. 1960-63	47
8.	KULL, Nikolai. Tallinna vaade. 1930ndate I pool	14
21.	KUTSAR, Eduard. Sügis. 1946	28
5.	LAIKMAA, Ants. Naise portree. 1924	11
25.	LEPIK, Hugo. Hobused. 1948	33
6.	LIIVAK, Paul. Lilled. 1925	12
54.	MARAN, Olav. Valged pojengid avatud raamatuga. 2017	65
4.	MEI, Natalie. Agitaator. 1922	10
13.	MIIKMAA, Aarne. Talvine taluvaade. 1930ndate II pool	19
47.	MUKS, Juhan. Lilled sinises vaasis. 1970–1980ndad	57
50.	MAETÄMM, Marko. Jamaaha, Kavasaki ja Honda maitsevad muna. 1990	60
3.	MÄGI, Konrad. Oberstdorfi maastik. 1922	8/9
36.	OHAKAS, Valdur. Lamav akt peegliga. 1960ndad	45
45.	OKAS, Evald. Naised ja tiigrid. 1972	55
23.	OTTENBERG, Boris. Toolse rand. 1946	30/31
14.	POLAND, Eduard. Toompea vaade. 1939	20
48.	PÄÄSUKE, Tiit. Veidi kergitatud tiivaga kajakas. 1980ndad	58
32.	ROODE, Esther. Tallinna panoraam. 1958-59	41
27.	SAGRITS, Richard. Maastik sillaga. 1948	36
30.	SAGRITS, Richard. Rutja jõeorg. 1957	39
31.	SAGRITS, Richard. Kadrioru loss talvel. 1958	40
24.	SOOSTER, Ülo. Maastik rukkihakkidega. 1947	32
40.	SOOSTER, Ülo. Abstraktsioon. 1967	49
53.	SUBBI, Olev. Viis kaske. 2013	64
29.	TEDER, Kristjan. Lilled vaasis. 1952	38
46.	TOLTS, Andres. Maastik. 1974	56
43.	UUTMAA, Richard. Eisma rand. 1970	53
44.	VALTER, Edgar. Poiss. 1971	54
18.	VARDI, Aleksander. Natüürmort. 1940	24/25
22.	VARDI, Aleksander. Alatskivi motiiv. 1946	29
37.	VARDI, Aleksander. Kompositsioon. 1961	46
11.	VÕERAHANSU, Johannes. Natüürmort samovari ja paletiga. 1934–35	17
2.	WIIRALT, Eduard. Vend. 1921	7
10.	WIIRALT, Eduard. Naised rannal. 1934	16

1. PEET AREN (1889–1970)

Õunapuud talvel. 1912
Tempera, papp. 37 x 51,5 cm
All paremal: PAren

Alghind: 5300 €

Maali-, teatrikunstnik ja graafik Peet Aren sai kunstihariduse tolle aja professionaalide hulgas vägagi hinnatud Peterburi Kunstiakadeemias 1913. a. Aren täiendas end lisaks Viinis ja Münchenis, osaledes aktiivselt ka Eesti kunstielus. Kunstnikuna oli ta mitmekülgne, harrastas tahvel- ja monumentaalmaali, raamatuillustratsiooni, tarbegraafikat, lava- ja ruumikujundust. Maalijana on Arenile olnud alati omane enamasti väga lihtsate motiivide ja paikade eksistentsiaalne puudutus. Nagu ka siinne talvine vaade õunapuudele, kus pealtnäha mittemidagiütlev linnaserv saab ometi läbi sinakate puuvõrade vaadatuna hingestatud luuleks – tähendusrikkaks pilguks hetkele, milles ei oleks nagu midagi olulist, ent mis ometi haarab oma kõneka vaikusega. Sedalaadi rahu saabus veelgi enam kunstniku loomingusse 1930ndail, mil arenlik dekoratiivsus taandus looduläheduse ees. Suurepärase ja sisuka kunstnikuna oli Arenil, mida edasi anda, seega võib kunstiajalugu olla tänulik tema tööle õppejõuna Riigi Kunsttööstuskoolis ja hiljem Pallaseski. Teise maailmasõja lõpul lahkus Aren Eestist ning elas elu lõpuni USA-s, pühendudes põhiliselt maastikele, milles oli nii kodumaa inspiratsiooni kui igatsust.

2. EDUARD WIIRALT (1898–1954)

Vend. 1921
Pliiats, paber. Vm 28,5 x 32 cm
All paremal: Wiiralt 1921 Lammasküla

Alghind: 3900 €

Wiiralt õppis 1915–1918 Tallinna Kunsttööstuskoolis. Pärast Vabadussõda astus Pallasesse, kus õppis skulptuuri ja graafikat, jätkates hiljem stipendiaadina Dresdeni Kunstiakadeemias. Noor Wiiralt oli õpihimuline ja arenes kiiresti. Pallasesse astudes jäi selja taha juugendstiil, koolis nakatas teda ekspressionistlik vaimsus. Esmalt oli Wiiralt uuendusliku ja tuntud kunstniku ning pedagoogi Ado Vabbe improvisatsioonide lummuses, ent 1920–21. a avastas ta Düreri ja ka saksa renessansimeistrid. Teda võlus nende joonekultuur, mis tunnetas teravalt reaalsust, ent oli sellest siiski omamoodi sõltumatu, iseenda virtuooslikkust nartsissistlikult imetlev. Külastades oma vanemaid ja vendi Lammasküla valmis tal muuhulgas sari joonistusi diivanil raamatu või kitarriga lamasklevast vend Augustist, nende seas käesolevgi töö, milles just dürerlik stiil selgelt avaldub. On imeteldav, kui lakooniliselt ja plastiliselt annab Wiiralti joon edasi vormi, millise mängleva kergusega kujutab figuuri nii endas kui eemalolevas rakursis.

3. KONRAD MÄGI (1878–1925)

Oberstdorfi maastik. 1922
Õli, lõuend. 41 x 26 cm
Signeerimata, teostatud autorlust tõendav ekspertiis

Alghind: 23 000 €

Konrad Mägi on eesti kunsti suurkuju. Üks enim 20. sajandi alguse Euroopa kunsti moodsaid suundi edasi arendanud ja neid tõeliselt isikupäraselt käsitlenud kunstnik, kes on leidnud rahvusvahelist tähelepanu. Kunstialased algteadmised sai Mägi Tartu Saksa Käsitööliste Seltsi joonistuskursuselt. Jätkuks oli vabakuulajana tollases mõjukas Peterburi Stieglitzi kunsttööstuskoolis ja täiendas end J. Goldblatti ateljees. Mägi reisis palju. Otsis ennast ja maailma. Veetis 1906. aasta suve Ahvenamaal koos Nikolai Triigi ja Aleksander Tassaga ning sama aasta sügisest õppis juba Soome Kunstiühingu koolis. Unistava ja andekana jätkas Mägi 1907. aastal õpinguid Pariisis, elades 1908–1910 Norras, pöördudes siis tagasi Pariisi. 1912. aastal tuli ta Eestisse, kus töötas joonistusõpetajana ja pidas ateljeestuudiot. Mägi osales kunstiühingu ja kunstikool Pallase asutamises, olles ka selle esimene juhataja. Kunstniku loomingus kajastuvad tema ohtrad reisid mööda Euroopat – Berliin, München, Rooma, Capri, Veneetsia, Oberstdorf, Schwartzwald.
Oberstdorfiga päädis Konrad Mäe 1921. aasta sügisel alanud reis läbi Saksamaa Itaaliasse, kust kunstnik tõi kaasa joonistusi, õli- ja akvarelletüüde ning kohapeal lõpetatud maale. Kui mitmeid Itaalia-ainelisi töid maalis ta hiljem oma Tartu ateljees edasi, siis vastupidiselt Oberstdorfi-teemalised tööd olid vahetutena peaaegu kõik valminud kohapeal. Värskelt jääb siin kõlama maali elegants, kõrgusesse pürgiva loodusmeeleolu tabamine ning laitmatu kompositsioonitunnetus, selle pealtnäha pretensioonitu ent nii igavikulisena mõjuva motiivi jäädvustamisel – kirik helendamas üle maaliperspektiivi, kust tänase vaataja kõrvugi kostab lummav kellakõla.

4. NATALIE MEI (1900–1975)

Agitaator. 1922
Akvarell. Vm 24,8 x 22 cm
All keskel: N. Mei – 1922

Alghind: 900 €

Natali Mei oli tuntud teatrikunstnik ja raamatugraafik, kes alustas õpinguid Pallases joonistusõpetajate kursustel Nikolai Triigi käe all ja lõpetas kooli 1924. a koos Eduard Wiiralti, Ferdi Sannamehe ja Kuno Veeberiga. 1920–30ndatel illustreeriski Mei peamiselt lasteraamatuid ja ilukirjandust. Osales näitustel nii Eestis kui välismaal, enamasti akvarellide ja pliiatsijoonistustega. Oma ilmekate akvarellidega huvi äratanud Mei kutsus Ants Lauter isegi teater Estoniasse kostüümikunstnikuks, kus Mei töötas aastail 1944–1956, ning tema kostüümikavandeil on lausa iseseisev kunstiväärtus. Hiljem töötas ta ERKI lavakostüümide õppejõuna ja tekstiilikateedri juhatajana.
Alates 1920ndatest lõi Mei ilmekaid ekspressionistlikke joonistusi ning kollaažitehnikas karakterportreid. Oksjonitöö jäädvustab mõneti dokumentalistlikult ent peaasjalikult emotsionaalselt tõde kuulutavat agitaatorit, kes on haaranud rahva tähelepanu. 1922. aasta oli Eestile ärev aeg, vabariik oli veel noor ning mitte kõik poliitilised jõud ei soosinud selle püsimist. Eero Epner on kirjutanud: „Kunstniku otsus olla poliitiline, näidata ja tõlgendada kunsti keeles ajalugu on Eesti kunstiajaloos üpris haruldane. Jääb tunne, nagu seisaks Natalie Mei siinsamas, inimeste keskel, ja prooviks aru saada, mida küll inimesed mõtlevad."

5. ANTS LAIKMAA (1866–1942)

Naise portree. 1924
Pastell. 36 x 33 cm
All paremal: A. Lap. 1924

Alghind: 3900 €

Ants Laikmaa oli 20. sajandi alguse üks olulisemaid eesti maalikunstnikke, kelle juhitud ateljeekool kujunes siinmail esimeseks arvestatavaks kunstiõppeasutuseks. Laikmaa puhul oli oluline nii tema tegevus õppejõuna kui ka tegutsemine kriitiku ja aktiivse kunstielu organisaatorina, kõnelemata tema nn Eesti oma kunsti otsingutest. Laikmaa loomingu kõrgajaks loetakse aega kuni 1920ndate keskpaigani. Oksjonitöö pärinebki just sellest perioodist, esindades Laikmaa portreetunnetuse teravust, väikese ent lihtsa maali sisendusjõudu, ning autori lemmiktehnika pastelli veenvust ja eksperimenteerivat julgust. Just selle töö valmimise erakordselt viljakal aastakümnel, pärast kodumaale asumist 1913. aastal, katsetas kunstnik kõige erinevamaid stiile: varjundirikast impressionismi, realistlikku vaatlust ja tugevat dekoratiivsust. Teos tundub eriti õnnestunult ühendavatki mitut käsitlusviisi, elutarga vaatega vana naise realistlikult maalitud näo, dekoratiivselt abstraheeritud maalifooni ning tundlikult pehme pastellitehnika võimalusi kätkeva rõivakujutuse. Laikmaa suurejoonelise portreeloomingu taustal on see töö briljantne näide tema virtuoossusest.

6. PAUL LIIVAK (1900–1942)

Lilled. 1925
Õli, vineer. 62,5 x 63 cm
All paremal: P Liivak 1925

Alghind: 1700 €

Paul Liivak on siinse kunsti üks romantilisemaid kujusid. Ta alustas kunstiõpinguid Tallinna Kunsttööstuskoolis 1915. a ja jätkas Pallases, mille lõpetas 1922. a. Kunstniku varasema loomingu moodustasid rahvuslikel motiividel lüürilised ja õrnad, tihti muinasjutulised akvarellid, mis paistsid silma isikupärase vaatenurga ja tihti isegi juugendlikult väljavenitatud vormidega. Liivakust sai kooli lõpetamise järgselt vabakutseline kunstnik ning ka üks 1930ndate juhtivaid graafikuid. Ta töötas peamiselt linool- ja puugravüüri tehnikas ning tegi tušijoonistusi. Paul Liivak hukkus Punaarmeesse mobiliseerituna 1942. aasta alguses, seetõttu on tema loominguline pagas üsna napp. Oksjonil esindatud lillemaal on oma valguses ja kumas üllatav ja akvarellide kõrval vägagi erandlik. Lilled mõjuvad kohati Madalmaade natüürmortidele omaselt sakraalsetenagi, kõneledes elu kaduvuse ja kestvuse teemast, mil ilu näib oma hiilguses ometi nii üürike, manitsedes meid keskenduma elu sügavamatele väärtustele. Ometi on tööd vaadates tahtmine selle valgusesse sukelduda ning maaliruumis kõndida nagu lõputul teel, mille kohale öö ei saabugi.

7. ANDREI JEGOROV (1878–1954)

Meri purjekatega. 1926
Õli, vineer. 52 x 71 cm
All paremal: A. Jegorov /.../ 1926

Alghind: 3300 €

Andrei Jegorov omandas kunstihariduse Venemaal. Esmalt astus ta Peterburis Kunstide Edendamise Seltsi kooli ning aastatel 1901–1909 osales vabakuulajana Peterburi Kunstiakadeemia kõrgemas kunstikoolis. Maailmakuulsa kunstniku Ilja Repini juures tudeerides omandas ta kõik vajalikud õpetused valgusest ja vormist, värvist ja kompositsioonist. 1920. aastate algul siirdus kunstnik tagasi oma sünnimaale Eestisse, kus jõudis loomingulise küpsuseni. Sellest perioodist pärineb ka sulnis ja päikeseküllane merevaade purjekatega. Jegorov on valguse meister, olgu see siis talle omases talvemaastikus või peegelsiledal, tuuleta merel, kus ainsaks ent kõikehaaravaks kaaslaseks on veelt peegelduv taevavalgus. Vaieldamatult on siinkohal tegemist kunstniku peenetunnetusliku õhustikumaaliga, kus 1926. aasta veel rahulik ja lootuste ning loomingurikas aeg end läbi maalija pilgu ja tunnetuse üle maalipinna laotab. Sama aasta 18. juulil peeti Tartus ülemaailmset karskuskongressi, võib-olla maalis Jegorov oma ideaalmaastikuna mõjuva suvise mere just sel päeval.

8. NIKOLAI KULL (1894–1945)

Tallinna vaade. 1930ndate I pool
Õli, lõuend. 63 x 78 cm
All paremal: N Kull

Alghind: 4300 €

Nikolai Kulli võib kahtlusteta nimetada Tallinna vanalinnavaadete suurmeistriks. Kunstihariduse omandas ta Tallinnas K. Hartmanni ja A. Laikmaa juures ning Pallases N. Triigi ateljees. Teda on peetud peamiselt uusasjalikus laadis hallika koloriidiga linna- ja sadamamotiivide isikupäraseks jäädvustajaks. Vaatamata Kulli mitmekülgsetele õpingutele lisaks Helsingis ja Saksamaal, ei langenud ta ühegi selgelt määratletava kunstisuuna mõju alla. Tema loomingus püsisid alati kaks pealtnäha vastandlikku soovi: iha tõetruu maalimislaadi järele ning tahe rikkuda sedasama tõetruudust kunstniku oma lähenemisega. Kulli vaade Tallinna raekoja platsile, kus on veel vaekoda, on elav, erinedes mõnetigi kunstniku staatilisematest linnavaadetest. Siin on inimesi ja liikumist ja elu, kullilikult paekivise pinnakäsitluse foonil. Ülevalt alla kriipiv pintslijoon ja tihe värvikiht loovad maalile reljeefse struktuuri ning seda lähemalt vaadates võib tajuda otsekui linnamüüride puudutust. Ajalooliselt Tallinna lugu edasiandev töö on imposantne ja Kulli tavapärastest formaatidest suurem ning meeleoludelt läbitöötatum, linnarütmidesse haarav ja mõtlemapanev – mis asju need inimesed tollases Tallinna talves seal raekoja platsil ajasid ja kes nad kõik olid?

9. ANDRUS JOHANI (1906–1941)

Vangid. 1934
Õli, lõuend. 48 x 63 cm
All paremal: A Johani 34

Alghind: 3700 €

Andrus Johani lõpetas Pallase 1933. a lennus, mida on peetud üheks tugevamaks ja küpsemaks. Pärast kooli täiendas ta end sarnaselt õpihimuliste omaaegsete noortega Berliinis, Amsterdamis ja Pariisis, kuhu minek muutis paljude eesti kunstnike loomingut. Johani teoseis on olulisel kohal joonistus, eriti hinnatud on maastikumotiivid, milles ilmneb tema rütmistatud kompostioonitunnetus ja teatud maaliline musikaalsus. Johani vankumatu huvi realistliku käsitluslaadi vastu aitas otsustavalt kaasa sellele, et looduslähedane kujutusviis (uusrealism) omandas eesti kunstis 1930ndatel juhtiva tähtsuse. Ühtaegu kirglikult suhtus Johani aga oma kunstis kõigesse – nii maastikesse, poliitilistesse maalidesse kui ka intiimsetesse joonistustesse, Pariisi vaadetesse kui natüürmortidesse. Johani portreelooming näiteks saavutas erilise nüansipeenuse ja psühholoogilise sügavuse. Samas oli tema joonistusanne nii võimas, et 1930ndate kunstielus tõsteti ta kõrvuti Eduard Wiiraltiga. Johani kuulub I Eesti Vabariigi kunstnike paremikku, mis annab oksjoniteosele erilise kunstiajaloolise väärtuse. „Vangid" on autori tollasele perioodile iseloomulik, mahlakas žanrimaali näide. Teos oli eksponeeritud kunstiühingu Pallas XV näitusel 1934. a. Vähe tähendusrikas ei ole selle maali puhul ka fakt, et sarnane saatus nagu tema kujutatud tööl, tabas Johanit ennastki, kes 1941. aastal vangi langes ning hukati. Seda hinnalisemana on vaadeldav Johani särav komeedina alanud ent saatuse tahtel kiirelt lõppenud loometee.

10. EDUARD WIIRALT (1898–1954)

Naised rannal. 1934
Pehmelakk. Plm 40 x 49,5 cm
All vasakul plaadil: WIIRALT VIII 1934
All vasakul: Vernis-mou Epreuve d'artiste
All vasakul: Eduard Wiiralt

Alghind: 2900 €

Ei ole võimalik ületähtsustada Eduard Wiiralti panust Eesti kunstilukku, kelle teosed on äratuntavalt temalikud: peene ja filigraanse graveerimisoskusega on vahendatud tihti erootilise alatooniga mänglevaid stseene. Wiiralt muutis siinse kunsti senist traditsioonilugu, mis oli harjunud mõõtma end kohalike maastike taustal. Oma töödega sai Wiiraltist maailmakodanik ja maailmakunstnik.
Pehmelakigravüür „Naised rannal", mida teatakse ka kui „Aktid rannal", on Wiiralti loomingus harvaesinevamaid ent võluvamaid lehti. Teos on valminud ühe Eesti Kunstimuuseumis oleva värvilise joonistuse alusel. Mai Levini kinnitusel on Wiiralti 1934. aasta aktijoonistused valdavalt värvipliiatsiga tehtud, eriliselt napi ja nõtke joonega, nii et neid võiks nimetada ingres'ilikeks 19. sajandi prantsuse maalija ning joonistaja Jean Dominique Ingres'i järgi, kellest art déco ajastul peeti väga lugu. Oma aktikrokiisid kasutas Wiiralt varemgi gravüüride tegemisel, hakates 1930. aastatel pehmelaki tehnikat just sellepärast kasutamagi, et siin säilis joonistuse võlu ja figuuri sujuvus.

11. JOHANNES VÕERAHANSU (1902–1980)

Natüürmort samovari ja paletiga. 1934-35
Õli, lõuend (kleebitud papile). 67,9 x 87,4 cm
All paremal: V (eraldatud täisnurgaga)

Alghind: 4300 €

Johannes Võerahansu õppis 1921. aastani Ants Laikmaa ateljeekoolis. Pärast seda töötas lühikest aega Tallinna Draamastuudios dekoratsioonimaalijana. Kunstiharidust sai Võerahansu Pallases 1932–1936. Enne Teist Maailmasõda jõudis kunstnik tudeerida Pariisis, kust ammutas inspiratsiooni prantsuse kunstist. Võerahansu loomingukarjääri algus jäi 1930ndate teise poolde, kümnend hiljem oli ta juba väljakujunenud kunstnik. Tuntud maastiku- ja olustikumaalija töötas õppejõuna Tartu Riiklikus Kunstiinstituudis, Tartu Kunstikoolis ja Tallinnas ERKI-s.
Natüürmort samovariga kuulub Võerahansu varasesse loomingusse, veel õpiaega Pallases. Seda enam on teos tähelepanuväärne, sidudes endas mõneti akadeemilise kooli kompositsiooni ent ometi tehnilise eksperimentaalsuse, millest juba aimdub kunstniku edasist pehmet maalija käekirja – kujutatava jooned maalil on läbi toonide sügavuse nii kontraste loovad kui üksteisesse hajuvad.

12. ANATOLI KAIGORODOV (1878–1945)

Heiastus. 1935
Tempera, paber. Vm 45,5 x 60,5 cm
All vasakul: A. Kaogorodoff 35

Alghind: 4300 €

Anatoli Kaigorodov sündis küll Peterburis, kuid hilisem seotus Eestiga on temast vaieldamatult teinud siinsesse kunstikogukonda kuulunud looja. Vene päritolu on andnud Kaigorodovi teostele eelise maailma kunstiturul, kus tema maalide hinnad on küündinud kümnetesse tuhandetesse. Vene emotsioon ja pigem põhjamaiselt vaoshoitud Eesti on mõlemad jätnud Kaigorodovi loomingusse võluva jälje. Pärast revolutsiooni Eestisse asunud Kaigorodov oli juba küps mitte ainult Venemaal, vaid ka välisriikides oma teostega esinenud kunstnik. Teda võis pidada vene 20. sajandi alguse lopsaka vabaõhumaali markantseks esindajaks, kelle laadil oli veel sajandi algul valitsenud juugendliku stilisatsiooni jälgi. Kaigorodovil oli Tallinnas populaarne kunstistuudio just baltisakslaste seas, kes olid ka tema menuka loomingu ostjad. Kunstnik innustus Eesti metsadest, põhjarannikust ja Peipsi-äärsest, kuid ilmselt ei suutnud need motiivid summutada igatsust Põhja-Venemaa laante ja jõgede ning kirikute-kloostrite järele, mida vene maalijad on alates 19. sajandi lõpust nii palju kujutanud. Seda tõendab käesolev sümbolistlik maastiku heiastus otsekui lõhenenud taevaga, mille peegeldus jõel kujutab kuldsete kuplitega kirikut. Kunstniku senituntud Eesti-perioodi loomingus on see nägemuslik teos vaieldamatult erandlik. Kaigorodov suri 1945. aastal Salzburgi lähedal Mondsees.

13. AARNE MIIKMAA (1908–1942)

Talvine taluvaade. 1930ndate II pool
Pastell, paber (kleebitud papile). Lm 23,2 x 31,2 cm
All paremal: AMiikman jõulud

Alghind: 1300 €

Aarne Miikmaa, see mõneti kurva saatusega, varalahkunud kunstnik, jõudis 1930ndate keskel tippvormi, suutmata oma hiilgavat potentsiaali lõpuni teostada. Autori teoste arv jäi võrdlemisi napiks. Ants Laikmaa ateljeekoolis õpetaja lemmikuks saanud Miikmaa õppis hiljem 30ndatel Pallases, kus hinnati tema taset niivõrd kõrgeks, et tal lubati jätta vahele madalamad õpiastmed ning süveneda kohe keerukasse inimkeha maalimise tehnikasse. Miikmaa tuntud rahulik-romantilised maastikud tulid tema loomingusse samm-sammult ja iseseisvalt, sest Pallases ei kuulunud need õppeülesannete sekka. Miikmaa rändas mööda Eestit, valides kujutamiseks meelepärasemaid ja sulnimaid maanurki. Unistava maastikuvaatlejana tõusis Miikmaa 1940ndate alguseks aga üheks olulisemaks siinseks portretistiks, süvenedes siis juba inimhinge keerdkäikudesse. Miikmaale näisid kõik teed olevat lahti, tema maalitehniline meisterlikkus oli vaieldamatu, jäi üle vaid seda lihvida. Kahjuks sekkus saatus ja kunstnikul tuli 32-aastasena tuberkuloosile alla vanduda.
Talvine talumaastik on näide Miikmaa looduspoeesiast, kus lihtne ilmanurgake sini-must-valge avalduses on kargelt kodune ja soojalt omane. Siitpoolt pilti, kunstniku kõrval seistes ja eemalt talu vaadates tekib soov tollaseid paiku otsides mööda Eestimaad Miikmaa kombel ringi rännata.

14. EDUARD POLAND (1883–1957)

Toompea vaade. 1939
Õli, papp. 43,5 x 61 cm
All paremal: Ed. Poland. 1939.

Alghind: 1700 €

Eduard Polandi suur huvi maalimise vastu väljendus juba varases nooruses, mil ta mitmetes galeriides nähtud maale proovis kodus järgi maalida. Ka fotod inspireerisid Polandit kujutama koduseid perekonnaliikmeid. Professionaali teekonda ja kunstiõpinguid alustas ta Tallinnas saksa teatri juures 1901–06, õppides vahepeal ka Peterburis ning Berliinis mitmes eraateljees. 1909–13 töötas kunstnik Tallinnas saksa teatrile, tegi aga kujundusi ka „Estoniale", „Endlale" ja Viljandi „Koidule", olles aastail 1918–21 ametlikult ja peamiselt „Estonia" teatri dekoraator. Pärast teatrist lahkumist sai Polandist vabakunstnik, kes armastas enamsti tahvelmaali ja graafikat, kuid jõudis ometi tegeleda ka arhitektuuriga. Tema Toompea vaade on maalitud saksapärase ornungiga. Iga hooneserv on mõõdetud valguse ja varjuga ning maastik ideaalselt distsiplineeritud – kaunidus on lõpuni läbi komponeeritud ja linnamüüri saadab korrastatuse ilu. Seesuguses Tallinnas tahaks jalutada heledat päevavarju peakohal keerutades ja tunnustades vastutulijaid, kes kübarat kergitades viisakalt tervitavad, et siis omasoodu ent asjalikult Šnelli tiigist mööda kõndida, heites pilk päikeselisele Pika Hermanni tornile.

15. AUGUST JANSEN (1881–1957)

Talumotiiv. 1940ndad
Õli, lõuend. 39,5 x 49 cm
Alusraamil: A. JANSEN TALU MOTIIV

Alghind: 4300 €

August Jansen õppis 1900-1904 Peterburi Kunstide Edendamise Seltsi koolis, mille lõpetas hõbemedaliga. Kunstiteed jätkas kuni aastani 1913 Peterburi Kunstide Akadeemias vabakuulajana. Jansen töötas kaua aega õppejõuna Riigi Kunsttööstuskoolis ja hiljem ERKI-s. Ta oli kunstnik, kes osales aktiivselt näitustel, organiseeris kunstielu ning lõi ridamisi erinevates žanrites maale.
Õppimata päevagi tollases pea kõigile kunstnikele pürgimuseks saanud Pallases, kaasas tema looming ometi igati pallasliku koolkonna uuenduslikke suundi. Kunstnik hakkas 40ndate alguses kasutama värve teistmoodi kui seni, need ei vastandu üksteisele enam teravalt, vaid pigem otsivad ühtsest valitsevast põhitoonist kantud koloriiti.
Talumotiive on Jansen kujutanud aastate jooksul palju. Traditsioonilised Eesti talukompleksid, mis asuvad looduse rüpes, vaatamata sellele, et tegu on ikka konkreetsete paikadega, on Jansenil muutnud pea idealiseeritud romantilisteks üldistusteks. Maastike maalimine oli kunstniku sõnul enim rahustanud tema meeli, sellest sai hingamisruumi andvad vahepalad, kui mõtted kiskusid suuremat jõuproovi nõudvate kompositsioonide juurde. Nii on seesugused päikeserõõmsad looduskirkad talud ka vaataja silmale ja hingele puhkepaigaks, mil unistus end üle tegelikkuse laotab.

16. ANDREI JEGOROV (1878–1954)

Merevaade. 1940ndad
Õli, vineer. 24 x 34 cm
All paremal: A. Jegorov

Alghind: 1800€

Andrei Jegorov on suurimat tuntust kogunud just linnavaadete ja talviste maastikumaalidega – eelkõige päikesepaisteliste talvepiltidega, mida saadavad saanid ja end neisse mõnusal istuma seadnud teelised. Juba varases lapsepõlves kuulmise kaotanud kunstniku valguse-erk maailmatunnetus, jälgija ja vaatleja rahu ning kõigutamatu eneses olek kandus ka tema loomingusse. Jegorov lähtus vene realistlikust kunstist. Oli ta ju kuulsa Ilja Repini õpilane. Jegorovit võib pidada tõepoolest eriliselt ümbritsevatundlikuks maalijaks.

Jegorovi teoses „Merevaade“ peegeldab meisterlikkust hea ruumitaju ja hästi tabatud koloriit kujutatu jäädvustamisel. Väike maalipind on haaranud suure vetevälja, millesse meeles ja mõtteis sukelduda. Ilmselt on tegemist Narva-Jõesuu vaatega, kus Jegorov tihti maalis, olles võlutud vee ja rannapiiri ning ujedate laevukeste koosolemise lembusest.

„Talvetee nelja saaniga“ on suurepärane näide kunstniku kujutatud talvisest külaloodusest ja meeleolust, milles just on tugevalt näha kõneldud vene realistliku maalikooli traditsioonid. Vaatamata sellele, et talvised vaated on saanud sõna otseses mõttes kunstniku visiitkaardiks, on neist mõned enam „päris” kui teised. Nagu ka see maal siin, kus fakt, et tegemist on taas Jegorovi talvega on pigem imekspandav – ikka ja taas nii ehe, nagu sooviks kunstnik läbi kümnete samade lumede leida seda ühte ja ainukest valgust.

16. ANDREI JEGOROV (1878–1954)

Talvetee nelja saaniga. 1940ndad
Tempera, papp. 31,5 x 48,5 cm
All paremal: A.Jegorov

Alghind: 2200 €

18. ALEKSANDER VARDI (1901–1983)

Natüürmort. 1940
Õli, lõuend. 73 x 99 cm
Signeerimata, teostatud autorlust tõendav ekspertiis

Alghind: 4300 €

Aleksander Vardi oli selgelt impressionistlik maalikunstnik, kes 1919–1925 õppis Pallases Konrad Mäe ning Ado Vabbe juures, hiljem täiendas end Pariisis. Vardi valiti 1934. aastal Pallase õppejõuks. Kunstniku samasse ajajärku jäävat loomingut hinnatakse kõrgelt; paljude arvates oli tegemist tema kõige tugevama perioodiga, mil ta impressionismist lähtuvalt töötades saavutas silmatorkavaid tulemusi. Natüürmort pärineb selle aja lõpust, vahetult 1940. aastast, iseloomustades esinduslikult nii Vardi kompositsiooni kui koloriiditunnetust. Eestimaiselt aedviljaderohke seade on andnud Vardile võimalusi mängulisteks lahendusteks. Kunstnik rütmistab omavahel tundlikult kujutatud objektide vorme ja üksteisesse sulanduvaid tonaalsusi. Mahehallid kalad on kenaks pilgupüüdjaks tollel ajal toidulaual pea kohustusliku hapukurgipurgi ja kena lopsaka kapsapea kõrval. Õunad lisavad pildile otsitud magusust, kuigi Oskar Lutsu „Kevade" ainetel on siinsed õunad pigem viletsavõitu vissid. Seda enam mõjuvad need soojalt ja armsalt – pigem omad hapud õunad kui kauged kallid viinamarjad. Vardi natüürmort paneb igatsema ajastu nostalgiat, millele järele vaadates näivad siin maalitud kapsad-kaalikad-kartulid kui ihaldatuimad delikatessid.

19. ANN AUDOVA (1904–2001)

Lilled valges vaasis. 1943
Õli, vineer. 40 x 42 cm
All paremal: Audova 1943

Alghind: 4200 €

Aastatel 1924–1940 õppis Ann Audova Pallases Nikolai Triigi, Ado Vabbe ja Aleksander Vardi ateljeedes. Ent kool jäi lõpetamata, kuna ta eelistas lõpudiplomile kunstikoolis töötamist ja kunstnikuna arenemist. Ehk ei olnud Audovale tõesti „koolipaber" sama oluline kui kunstiväljendus ise, mis teda maalides haaras. Loomupäraselt andeka isiksusena oli maalimine tõeline osa tema elust. Tihti üldsusest eemale hoidev Audova oli loominguliselt aktiivne. Ta maalis nii Tartu Kunstifondis 50ndatel tööd alustades kui ka vaegnägijaks jäämiseni 1980ndate lõpul. Valgetähe IV klassi teenetemärk omistati Audovale 2000. a.
Lilled on Ann Audova loomingus õitsenud alati. Justkui persoonid, keda ikka ja taas süvitsi portreteerida, läbi elu ja aastate. Teda on köitnud päevalilled, moonid ja sirelid, erilised värvi- ja vormimängud, pastoossed pinnad ja käänulised jooned, mõnikord lihtsalt dekoratiivsed kräsud ja säbrud, mis tundlikke lilleruume elustavad. Õite elutoonid värvivad autori iga kompositsiooni kütkestavaks nagu ka oksjonitöös, kus koloriit muutub kohati hõõguvaks, kohati tumedalt salapäraseks. Kunstnik, keda lummas pruun, on suutnud sellest kohati väsitavalt eestimaisest värvist kujundada südamlikult sooja nurgakese, kuhu tema maastikud ja lilled kutsuvad maailma ning mõtete eest peitu pugema.

20. EDMOND ARNOLD BLUMENFELDT (1903–1946)

Saaremaa maastik. 1944
Õli, lõuend. 70 x 85 cm
All vasakul: EA BLUMENFELDT 1944

Alghind: 4400 €

Blumenfeldti võib pidada rahvusvahelise haardega kunstnikuks. Ta õppis 1914–18 aastail Peterburis H. Kuusiku ateljees ja kunstiakadeemia õhtukursustel. Tudeeris Berliinis A. Reimanni tarbekunsti- ja teatridekoratsioonikoolis ja täiendas end Pariisi eraakadeemiates, töötades ise samal ajal teatridekoraatori ja reklaamikunstnikuna. Blumenfeldt on kunstiajalukku kirjutatud eelkõige kui 1920ndatel tegutsenud legendaarse Eesti Kunstnikkude Rühma liige. Sarnaselt teiste rühma kuulunutega harrastas temagi konstruktivistlik-geomeetrilist laadi, teda võlus eelkõige mäng vormidega. 1930ndatel, mil kogu eesti kunst muutus tegelikkusele lähedasemaks, liikus ka Blumenfeldti looming samas suunas. Tähelepanuväärsena on Blumenfeldti töid kunstimaastikul näha ometi harva. Ühtpidi põhjendub see tema teatridekoraatori karjääriga, mil maalilooming jäi napiks, ja teisalt omakorda keeruliste ajaloo-oludega, kus tööd hävisid või kadunuks jäid. Tema hilisloomingusse kuuluv Saaremaa maastik erineb tunduvalt varasemast. Seda tööd on kunstiteadlane Mai Levin nimetanud „metafüüsiliseks realismiks", kus kiviste randade ja tuulikutega silme ette kerkiv Saaremaa oleks saanud otsekui teistmoodi tegelikkuseks. Blumenfeldti maalil on see pigem ulmeline ruum, milles värvid ja kujundid on puhastunud kõigest liigsest ning on tajutavad kauni, ühtlase ja pika noodina viiulil.

21. EDUARD KUTSAR (1902–1970)

Sügis. 1946
Õli, vineer. 30 x 43,5 cm
All paremal: E Kutsar 46
Pöördel: Ed. Kutsar. „Sügis“

Alghind: 900 €

Eduard Kutsar õppis Pallases kaua, vahelduvalt kokku 18 aastat, saades õpetust nii Konrad Mäe, Ado Vabbe, Peet Areni, aga ka Nikolai Triigi, Eduard Wiiralti ja Anton Starkopfi käest, süvenedes nii maali, graafikasse kui skulptuuri. Nii hõlmabki Kutsari looming maastiku- ja olustikumaali, natüürmorte, portreid, joonistusi ja skulptuure. Tema käsitluslaad on ekspressionistlik, mõnel juhul isegi lüürilise varjundiga. Kutsari loomingut iseloomustab hästi hetkemuljest lähtumine ning kiire töötamine. Seetõttu sobis kunstnikule just väiksemaformaadiline maal, mille ilmekaks näiteks on ka 1946. aasta vaade sügisele. Värvide väljendus on ehe ja kordades mastaapsemaid emotsioone tekitav kui pildi formaat. Eksponeerituna mõjub see töö kui aken kümnete ja kümnete aastate tagusesse Eestisse, kus suvi on just seljataga, niisamuti nagu sõdagi, mille tajud oleksid ometi nagu kusagile maastikku peidetud, küsides, kes koristab selle pildi heina.

22. ALEKSANDER VARDI (1901–1983)
Alatskivi motiiv. 1946
Õli, papp. 50,5 x 81 cm
All paremal. A.Vardi 1946. a
Pöördel: Alatskivi motiiv.

Alghind: 3200 €

1947. aastal omistati Vardile professorikutse. Selleks ajaks oli ta läbi teinud juba üle 20 aasta kestnud loomingulise karjääri ning mõnedki pöörded oma käekirjas. Kriitika suhtus temasse positiivselt ja nimetas Vardit nii poeediks kui ka romantikuks. Impressionism oli tema tunnusjooneks ning hajuvasse rohekasse, roosatavalt hõbehalli koloriiti peidetud kompositsioonid äratuntavad.
Alatskivi motiiv on vahetult peale sõda valminud töö, mil maastikku süvenemine tõi rahu ja taasotsitud tasakaalu. Just sellest ajast pärinevad mitmed Vardi Alatskivi kandi maastikud, mille rohelusse kunstnik end peitis. Sõjajärgsetel aegadel pöördusid paljud kunstnikud maastiku kujutamisele, et pääseda kohustuslikest teemadest, mida võimuvahetus kaasa tõi. Puid liigse värviga solvata ei tohtinud, kõik pidi jääma mõistetava reaalsusse piiresse, mida andekad loojad kompenseerisid oma hiilgavate tehniliste oskustega. Roheline maastik oli Vardile ühtpidi turvaline, ent kindlasti ei olnud see poliitiliselt korrektne eelistus, pigem Prantsusmaa järelkaja tema loomingus, mille eeltingimus oli hetkesse kätketud mulje, tabatud toon just selles kindlas päeva- ja päikesevalguses. Nii on ka see Alatskivi maastik kui igavikuks saanud hetk.

23. BORIS OTTENBERG (1891–1946)

Toolse rand. 1946
Õli, lõuend. 68,5 x 99 cm
All vasakul: B. Ottenberg 1946
Pöördel rabavaade päikeseloojangul

Alghind: 2100 €

Boris Ottenebrg oli üks neist kunstnikest, kes revolutsioonijärgsest Peterburist Eestisse emigreerus. Ta osales aktiivselt siinses kunstielus, esinedes erinevatel näitustel 1920ndate algusest kuni taas Eestist lahkumiseni 1939. aastal. Peamiselt on Ottenberg tuntud just vene kunsti eeldustest lähtuva mere- ja maastikumaalijana, mille meisterlikkuse eest ta ka olulist tunnustust ja tähelepanu pälvis. Karge maastikuga jätkas ta ka hiljem Rootsis elades. Just sellest ajast pärineb Toolse rannamaalgi. Teos on loodud 1946ndal – kunstniku surma-aastal – Stockholmis. Võib arvata, et Ottenberg pöördus oma mõtteis ja mälestuste alateadvuses tagasi koduste randade juurde, mida tegid teisedki eksiilis elanud kunstnikud. Maaliruum lasi neil elada kusagil siinse ja sealse vahepeal, komponeerides omi ihaldatud reaalsusi. Antud maalis päikesevalguses kiiskava merega on tunnetatud nostalgiat – tõepoolest suurt igatsust Eesti põhjaranniku järele. Nimelt võib teost Toolseks pidada just asjaolul, et Ottenbergilt on teada üks etüüd sealsest rannast sarnase majaga vee ääres. Töö teeb huvitavaks ka pöördel olev maal, mis kannab merevaatele sootuks teisi meeleolusid. Ilmselt kasutas kunstnik sama lõuendit helgemal eesmärgil, pöörates sünkjast paatosest kantud soomaastiku merevalguse tagaküljele. Üks lõuend – kaks loodusvisiooni.

24. ÜLO SOOSTER (1924–1970)

Maastik rukkihakkidega. 1947
Õli, paber. 17,5 x 21 cm
All vasakul: 4. VIII 47.

Alghind: 1800 €

Hiiumaa juurtega Ülo Sooster astus Pallasesse 1943. a, kuid kunstiõpingud jätkusid juba Tartu Riiklikus Kunstiinstituudis 1944–1949. Tartu kunstnike seltskonnas oli mees vaieldamatult üks andekamaid. Koos Henn ja Esther Roode, Heldur Viirese ja Valdur Ohakaga mõeldi muutunud oludes võimaluse üle Nõukogude Liidust lahkuda, kuid riigivastaste plaanide eest saadeti ta koos mitme kaaslasega kuueks aastaks Karaganda vangilaagrisse. Sarnane saatus viis ta kokku oma tulevase abikaasa, juuditar Lidia Serhiga. Kuna Eestisse tagasitulemine ei osutunud kergeks, siirduti naise kodukohta Moskvasse. Sooster töötas Moskvas vabakutselise kunstniku ja raamatuillustraatorina. Aastad 1958–1962 olid kunstnikule eriti viljakad. Just siis ilmusid Soosteri loomingusse muna kujund, aga ka Hiiumaad meenutavad kadakad ja kalad.
Maastik rukkihakkidega pärineb Soosteri varasest, veel kodumaaperioodi loomingust, mille reaalsus hilisemaid abstraktsioone ja stilisatsioone inspireeris. Väike ent tähelepanuväärne etüüd on tehtud Hiiumaal, mis Mai Levini sõnul tabab vaid mõne pintslitõmbega hilissuvise päeva meeleolu pilvede vahelt põgusalt paistva kahvatu päikesevalgusega.

25. HUGO LEPIK (1905–2001)

Hobused. 1948
Õli, lõuend. 46,5 x 55,5 cm
All paremal: H LEPIK 1948

Alghind: 1100 €

Hugo Lepik omandas kunstihariduse Tallinna Kunsttööstuskoolis, mille lõpetas 1929.a graafika alal. Hiljem tegutses ta märkimisväärselt maalijana, kuigi täiendas end graafika alal Berliini kõrgemas graafikakoolis, mille lõpetas kivi- ja ofsetttrüki oskustega. Samuti viibis ta õppereisidel Itaalias, Soomes ja Kanadas. Aja ja sõja survel põgenes Lepik 1944. aastal Eestist ja asus elama Rootsi Göteborgi. Tema maaliloomingust ongi teada valdavalt hilisemad värvierksad Rootsi ja Norra rannavaated ning ka Eesti maastikud, mis moodustavad pärandi napima osa. Lisaks on Lepik loonud ka üllatavalt realistlikke portreid ning mõistagi viljelnud vaba-, tarbe- ja raamatugraafikat, eksliibrist ja plakatit. Kunstiteadlane Kaalu Kirme on Hugo Lepikut pidanud üheks lootustandvamaks Günther Reindorffi õpilaseks.
Hobustega maal on valminud juba eksiilis, kuuludes autori ühe varaseima kompositsiooni hulka, mida kunstnik võis hiljem täiendada ja lõpetada. Kui tuntud loomade maalija Paul Burman oli oma loomingus jõuline ja ekspressiivne ning tema loodud hobused kandsid teatud paatost, siis Lepiku hobused on kerged, mängulised ja rõõmsad, mõneti muinasjutulised, lubades näha neid illustreerimas mõnd fantaasialugu. Tihti põhjamaistes maastikes ootuspärasele pruunile ja hallile loob Lepiku rohekas-valge kergus vastuväite, kinnitades veel kord, kui värvijulged olid meie kunstnikud päriselt.

26. PRIIDU AAVIK (1905–1991)

Autoportree. 1948
Õli, lõuend. 114 x 146 cm
All paremal: Priidu Aavik 1948

Alghind: 5900 €

Priidu Aavik alustas õpinguid A. Laikmaa ateljeekoolis 1920ndate Eesti arengumeelses atmosfääris. See oli aeg, mil paljud siinsed kunstnikud vaatasid ja suundusid Euroopa poole, nagu seda oli teinud ka Aaviku hilisem õpetaja Pallases, Nikolai Triik. Aavik ise siirdus 1939. a õpingute jätkamiseks ikka armastatud Pariisi, kuid sõja puhkemisel oli ta sunnitud tagasi pöörduma, misjärel ta mobiliseeriti. Nõukogudeaegses Eestis pidas Aavik oma kunstnikutöö kõrvalt teisigi olulisi ameteid, olles aastail 1944–45 Tartu Riikliku Kunstiinstituudi direktor ning 1945–47 Tallinna Kunstnike Liidu esimees. Aastal 1948, mil on valminud ka käesolev autoportree, poliitiline surve kunstnikele tugevnes. Aavik vabastati Kunstnike Liidu esimehe ametikohalt ning asendati demagoogina sobilikuma Boris Lukatsiga.
Aaviku talent avaldub nii suurte figuraalkompositsioonide loojana kui ka tema vabakäeliselt maalitud etüüdlikes maastiku- ja meremaalides. Aaviku jaoks muutusterohkel ja keerulisel 1948. a suurejoonelisel ja maalitehniliselt virtuoossel autoportreel kujutab ta ennast maalimas ülesehitustöid. Tähendusrikas, kas pole? Pealegi nõuti tollal ju suuri kompositsioone. Ometi on maali esinduslik formaat vastuolus kunstniku pisut ajastumureliku ilmega. Ent Aaviku hoiak ei tulene ainuüksi ühiskonnas valitsevast rõhuvast atmosfäärist, vaid ka tema natuurist, sest niisugune Aavik enamasti oligi, ikka veidi nostalgiline. Kunstniku sõjajärgseist aastaist tänasesse astuv portree on eriti kõnekas, kui süveneda sellesse kui inimese isiksust ja ajastut põimivasse märkide ja tunnete maailma.

27. RICHARD SAGRITS (1910–1968)

Maastik sillaga. 1948
Õli, lõuend. 64 x 90 cm
All paremal: R Sagrits 48

Alghind: 4700 €

Richard Sagrits sai esimese loominguimpulsi oma joonistusõpetaja Ardo Sivadilt. Aastal 1928 jättis Sagrits gümnaasiumiõpingud Rakveres pooleli ja asus õppima Riigi Kunsttööstuskooli – alguses Roman Nymani juures teatridekoratsiooni, hiljem graafikat Günther Reindorffi juhendamisel. Kunstiõpingud aga jätkusid Pallases Nikolai Triigi maaliateljees ja Ado Vabbe graafikastuudios. Pärast kooli lõpetamist töötas Sagrits mõned aastad Tallinnas vabakunstnikuna ning kolis Tartusse. Seal illustreeris ta lasteraamatuid, kujundas raamatukaasi ning tegi tööd graafika alal. Sagritsa loomingu moodustavad peamiselt maastiku- ja meremaalid, samuti natüürmordid. Tema sügav armastus kuulus Põhja-Eestile, eeskätt oma kodukoha ümbrusele Karepal, kus asub ka Sagritsa majamuuseum. Kodukandist pärinebki maastik sillaga, mida mööda astuvad toekad lehmad. Küllap on juba kolhooside poole teel, sest sõda oli läbi ja muutused külastruktuuris ilmsed. Maastik mõjub ometi rahulikult ja sulnilt jõega, mis voolab turvaliselt ja omasoodu ning milles on rahu ja leppimist, kuigi võimu surve kunstnikele suurenes ning nõudmised, kuidas maalid võisid välja näha, muutusid karmimaks. 50ndatel taandusid nii mitmegi siinse looja maastikukoloriidid vaoshoituks.

28. EERIK HAAMER (1908–1994)

Sügismaastik. 1950ndad
Õli, lõuend. 40 x 71 cm
All vasakul: Haamer

Alghind: 4400 €

Eerik Haamer alustas 1930. a kunstiõpinguid Pallases Nikolai Triigi õpilasena. Ajapikku kujunes temast üks jõulisemaid ja omanäolisemaid kunstnikke, kelle oluliseks arengueeliseks oli ka lahkumine Eestist 1944. a sõjapõgenikuna Rootsi. Vaatamata koduigatsusele kujundas tsensuurivaba kultuuriruum, mida Rootsi erinevalt Nõukogude Liidust oli, Haameri käekirja ekspressiivsemaks ja jõulisemaks. Tal oli vabadus maalida nii nagu ta soovis ja mida ta soovis. Tasakaalu loomevabaduse ja eemaloleku vahel tõi kunstnikule juba kodumaalt lähedase rannaelu kujutamine ja selle põimimine ka Rootsi töödesse. Paguluse algusaastatel olid Haameri mered ja maastikud kusagil kahe reaalsuse vahel, kus need ei kuulunud otseselt ei sellesse ega teise riiki. Rootsi maastik 1950ndatest aastatest on juba kohanenum ning toonidelt aktiivsem, tugevad sinised ja kollased loovad tööle jõuliselt põhjamaise ja tahumatu graniidihõngulise tunnetuse. Sel perioodil lisandub tema võrdlemisi pastoossesse laadi just jõuliste värvide ning rõhutatud kontuuride rütm. Kunstniku välise ja sisemise maailma najal sünnib seeria töid, Rootsi maastikke, mis moodustavad kunstniku loomingus täiesti omaette peatüki.

29. KRISTJAN TEDER (1901–1960)

Lilled vaasis. 1952
Õli, papp. 49 x 68 cm
All paremal: Kristjan Teder. -52.
Pöördel autori pühendus

Alghind: 1900 €

Maalikunstnik Kristjan Teder õppis aastatel 1919–1934 Pallases Konrad Mäe ja Ado Vabbe juures, täiendades end vahepeal Pariisis. Tederi loomingut on tugevalt mõjutanud tema hilisem aedniku amet – näeme maalidel sageli õitsvat viljapuuaeda ja omakasvatatud lillesülemeid. Tema lemmikuks oligi peamiselt lillemaal, vähemal määral ka maastikud, portreed ja olustikud. 1930ndate keskel muutub kunstniku käekiri impressionismilähedaseks ja õhuliseks, koloriit valgus- ja värviküllaseks. Tederi kaasaegsete kunstnike seas on raske leida teist meistrit, kes laseks oma töödes värvidel nii jõuliselt kõlada, nii nagu maalitud lilled teda ajendasid. Värvid ei vajanud põhjuseid, neid pakkus loodus oma toreduses piisavalt. „Põllulilled" kuulub kunstniku hilisemasse loomeperioodi, kus tema pintslikiri oli emotsionaalsem ja impulsiivsem ning kus topeltmoonide hõõguv punane mõjub igati ajastule kohaselt. Kuigi vaevalt Tederile lillede maalimise hetkel nõukogude lipp kangastus, usume, et see oli salamisi pigem Claude Monet' moonidevälu.

30. RICHARD SAGRITS (1910–1968)

Rutja jõeorg. 1957
Õli, lõuend. 60 x 73 cm
All vasakul: RSagrits 57.
Pöördel: Rutja jõeorg 1957 juuli

Alghind: 4800 €

Sagritsa kunstnikutee sai olulise tõuke ja julgustuse just Rutjal vanematekodus, kus juhtusid suvitama Tartust tuntud kogemustega kunstnikud Voldemar Mellik ja Nikolai Triik. Nemad veensid noort Richardit end täiendama lisaks õpingutele Tallinnas ka Pallase kunstikoolis, mida too 1930. aastal tegigi. Sagrits lõpetas Pallase 1936, kus tema maalijaoskused saidki juhatust Triigilt ning graafikaõpetajaks oli Ado Vabbe. Rutja jõeorg on kunstniku loomingu muinasjutumaa. Kodune ja imeline, endas hoidev ja ellu suunav. Oma maalidel on ta selle vaheldusrikast loodust ja ürgseid meeleolusid kujutanud ikka ja alati. 1957. aastal loodud realistlik töö on oma formaadist oluliselt mastaapsem, kandes pilgu kaugele silmapiiri taha, lastel sel voolata koos jõega, läbi kõrgete kaldaveergude mere poole.

31. RICHARD SAGRITS (1910–1968)

Kadrioru loss talvel. 1958
Õli, papp. Vm 34,3 x 48,8 cm
All paremal: RSagrits 58

Alghind: 4400 €

Ühe kandi mehed ja ühe nimega kunstnikud Richard Sagrits ja Richard Uutmaa on mõlemad armastanud kujutada põhjaranniku loodust, kuid see, et nad ka sarnaselt on kujutanud Kadrioru lossi, on ilmsesti vähem ootuspärane. Uutmaa motiiv on käesolevast ehk pisut suurem ja värvilt pastelsem, kuid muus osas on sarnasused ilmsed (teost võib näha R. Uutmaa kataloogis „Armastades Eestimaad“ lk 131). Ehk oli kunstnikele lossi kujutamise ajendiks see, et seal oli avatud 1946. aastast Eesti kunstimuuseum, ning hoone ise seega tollastele loojatele tuttav ja inspireeriv. Või maaliti hoonet poliitilisest korrektsusest lähtuvalt, sest Kadrioru lossis peeti ka Ülemnõukogu Presiidiumi üritusi ning nende toimumise ajaks võeti väidetavalt maalid seintelt maha.
Eero Epner on toonud välja ka fakti, et kui Sagritsa maalitud teosel on Kadrioru lossi fassaad kuldkollane, siis samal aastal välja antud postkaardil on see mürkroheline. See oli värv, mida tollane võim ja valitsus eriti mõisahooneid muuks otstarbeks kasutusele võttes nii väga armastas.

32. ESTER ROODE (1923–2007)

Tallinn panoraam. 1958
Õli, lõuend vineeril. 35 x 50,5 cm
All paremal: ER

Alghind: 900 €

Ester Roode oli veendunud maalija kuni kõrge eani, kuigi enam teatakse tema abikaasa Henne Roode loomingut. Niisama nagu Linda Kits-Mägi jäi oma üliandeka abikaasa Elmar Kitse varju. Ometi näib, et neis kunstnikepaarides valitses tasakaal ja loominguline mõistmine. Ester Roode jagas oma abikaasa saatust ka tollase nõukogude võimu provokatsioonil. Ta oli üks neist Tartu Riikliku Kunstiinstituudi üliõpilastest, kes 1949. aastal, nagu ka Henn Roode, arreteeriti. Nad saadeti vangilaagrisse Mordvas ning vabastati 1956. aastal. Noored abiellusid 1957. a, jätkates mõlemad maaliõpinguid ERKI-s, mille nad lõpetasid 1959. a. Vaade Viru väljakule näib olevat maalitud just ERKI-i maja ülakorruselt Tartu mnt 1, kus asus varem ka selle eelkäija – Kunsttööstuskool. Akendest avanes hea vaade tollasele Keskväljakule, mille äärde alles ehitati Tallinna Kaubamaja. Estonia kõrval olevasse parki pärast sõda istutatud puud olid veel noored, üle nende paistsid Pärnu maantee majad, raekoda ja Toompea. Ester Roode maaliloomingule on omane teatud intiimsus ja vaoshoitus, tema alati säravalt naeratav isiksus oli maalidel tasakaalukas ja rafineeritud, kuid suutis leida pallaslasi meenutades võlu ka kõige lihtsamais vaadetes. Nii ka see väikeseformaadiline ja ajaloohõnguline töö, millest õhkub 50ndate liikuvat, loovat ja arenevat Tallinna.

33. KARL BURMAN juunior (1914–2001)

Tulbid. 1950ndad
Akvarell (kleebitud papile). Lm 68 x 54,5 cm
All paremal: Karl Burman junior

Alghind: 900 €

Karl Burman juunior pärines nimekast kunstnike suguvõsast. Tema isa Karl Burman oli Eesti üks hinnatumaid arhitekte, aga ka akvarellist. Onu Paul Burman oli tuntud impressionistlik maastikumaalija, samuti kõrgelt hinnatud loomade ja natüürmortide kujutaja. Karl Burman juunior õppis 1930ndate teisel poolel arhitektuuri Tartu ülikooli tehnikaosakonnas ja Tallinna Tehnikainstituudis. Kunstiõpetust sai ta lisaks isalt Karl Burman seeniorilt ja onult Paul Burmanilt, hiljem täiendas end Moskva Kunstiinstituudis. Kunstiajalukku on Burman juunior kirjutatud kui üks silmapistvamaid, tehnika spetsiifikat hästi tunnetanud akvarelliste. Ilmsesti tulid talle kasuks arhitektuuriõpingud, mille täpsus kandus edasi maalide detaili- ja motiivipeenusele, millega kunstnik linnu ja konkreetseid maastikke kujutas. Ometi ei muutunud need kunagi kuivalt realismi järgivaks vaid pigem vastupidi, olid akvarellitehnikale omaselt emotsionaalsed, nõudes kiiret ja oskuslikku pintsliliikumist paberil.

Arhitektuurihuvi ajendas vaieldamatult veendunud vabakunstnikku Burmanit korduvalt kujutama võluvaid Tallinna vanalinna tänavaid ja torne. Oksjonitöö Niguliste kirikuga on üks tema akvarelli kohta üllatavalt suureformaadilistest linnavaadetest, mis esindab kunstniku lemmikaastaaega – pehmetes pastelsetes toonides sulailma. Teose teeb väärtuslikuks selle ajalooliselt oluline motiiv, mis kujutab sajandeid Tallinna üle kõrgunud ja selle üheks maamärgiks saanud Niguliste kirikut, siinkohal ilma tornita, teise maailmasõja märtsipommitamise tulemusel, millisena kirik on sööbinud linna ajalukku ja mille põlengut meenutab tänaseni nii kunst kui rahvasuu.

34. KARL BURMAN juunior (1914–2001)

Tallinna vaade Niguliste kirikuga. 1958
Akvarell. 60 x 71 cm
All vasakul: Karl Burman juunior 1958

Alghind: 1800 €

Arhitektuurihuvi ajendas vaieldamatult veendunud vabakunstnikku Burmanit korduvalt kujutama võluvaid Tallinna vanalinna tänavaid ja torne. Oksjonitöö Niguliste kirikuga on üks tema akvarelli kohta üllatavalt suureformaadilistest linnavaadetest, mis esindab kunstniku lemmikaastaaega – pehmetes pastelsetes toonides sulailma. Teose teeb väärtuslikuks selle ajalooliselt oluline motiiv, mis kujutab sajandeid Tallinna üle kõrgunud ja selle üheks maamärgiks saanud Niguliste kirikut, siinkohal ilma tornita, teise maailmasõja märtsipommitamise tulemusel, millisena kirik on sööbinud linna ajalukku ja mille põlengut meenutab tänaseni nii kunst kui rahvasuu.

35. ELMAR KITS (1913–1972)

Figuraalkompositsioon. 1960ndate I pool
Tempera, papp. 69 x 53 cm
Signeerimata, teostatud autorlust tõendav ekspertiis

Alghind: 3600 €

Elmar Kits lõpetas Pallase 1939. aasta lennus ja lõputööde näitusel oli noorelt kunstnikult väljas koguni 14 maali. Tema ampluaa oli lai ja hõlmas nii impressionistlikke, realistlikke kui abstraktseid töid. Kitse on nimetatud isegi Eesti Picassoks. Tema loomingust kõneldes mainitakse haruldast värvitaju, koloriidi peent harmoonilisust, tundlikku pintslikäsitlust. Kunstnik tundis huvi valguse ja varju ning atmosfääri edasiandmise vastu, tema töödest õhkus värskust, nüansirikkust ja mitmekesisust. Läbi otsinguterohke ent kindlakäelise loomingu moodustavad just 1960ndad Kitse eneseväljenduses omaette perioodi. Liikumine abstraktsiooni poole, vabadus pintslitöös, soov nähtavaid vorme mugandada, pidev motiivi vastupanu murdmine – need on tema selle kümnendi märksõnad. 60ndate esimesest poolest pärinev figuraalkompositsioon kujutab Kitsele nii iseloomulikult tihedalt kokkuliidetud figuurigruppi – naisi lastega süles ja nende kohal üht tuvi, kes võiks olla ilmselt rahutuvi. 1964. aastal maalis ta suure kompositsiooni „Päikest!“, mis asub Eesti Kunstimuuseumis, millel naistegrupp sirutab lapsi ülestõstetud kätel päikese poole. Tollal kõlas sageli laul „Olgu jääv meile päike“, nähtavasti leidis ka Kits, et see on ilus teema, mida loomingusse tuua. Antud töö kõneleb vaatajaga sarnases võtmes, on oma loomult positiivne ja intiimne, kokkuhoidev, jagav ja hooliv.

36. VALDUR OHAKAS (1925–1998)

Lamav akt peegliga. 1960ndad
Õli, papp. 51 x 73 cm
Signeerimata

Alghind: 1700 €

Valdur Ohakas õppis nii omaaegses Tallinnas kui Tartus, süvenedes kodumail pakutava kunstihariduse parimatesse võimalustesse. Tema õpetajateks olid nii kunstnike kui pedagoogidena hinnatud Elmar Kits ja Johannes Võerahansu. Ohaka looming on vasturääkiv. Ülimalt andeka kunstnikuna oli ta ühelt poolt kommertsiaalne, teisalt aga äärmiselt eksperimentaalne maalija, kelle jaoks teose müüdavus ei omanud mingit tähtsust. Pigem keskendus ta vormiuenduslikule otsinguile ning seda eriti 1960ndail, mida tema hilisemad pruunid mered ja maastikud varjutasid. Kui mered-maastikud ei ole tänasele kunstiloole kaugeltki enam paeluvad, on Ohaka varane looming maailma mastaapidega võrreldav ning annab tunnustust ülimalt andekast loojast. Küllap soodustasid seesugust vastuolu ka ajad, mil kunstnikel oli vaja enda ja kitsaste, kõiki võrdsustavate olude vahel siiski kuidagi hakkama saada. Nii tekkisid kingitustena alati sobilikud müügipildid, mille kõrval nn pärislooming tihti enda teada jäi. Näib, et Ohakat tuntakse sellisena nagu ta oli tema loomingu parimas väljenduses alles pigem pärast tema surma, mil kunstniku loomingu varane pärand on hakanud kollektsioonidesse jõudma. Teos akti ja peegliga on just Ohaka hinnatud kunstisalvest, mil ta kujutas figuure jõuliselt, kirglikult ja eksperimentaalselt, nii kompositsioone kui nende värvijulgeid kontraste ja rakursse vaadeldes. Selle kummastavalt lummava töö teeb tähelepanuväärseks fakt, et maal on päästetud 1991. aasta tulekahjust, mil kunstniku Merivälja kodu põles. Süttimise põhjus on senini teadmata. Küllap oli Ohakas ka mõneti revolutsiooniline figuur, sest on teada, et ta olla kunagi KGB ülekuulajatele karjunud: „Arvestage, et valitsused tulevad ja lähevad, aga kunst jääb!”

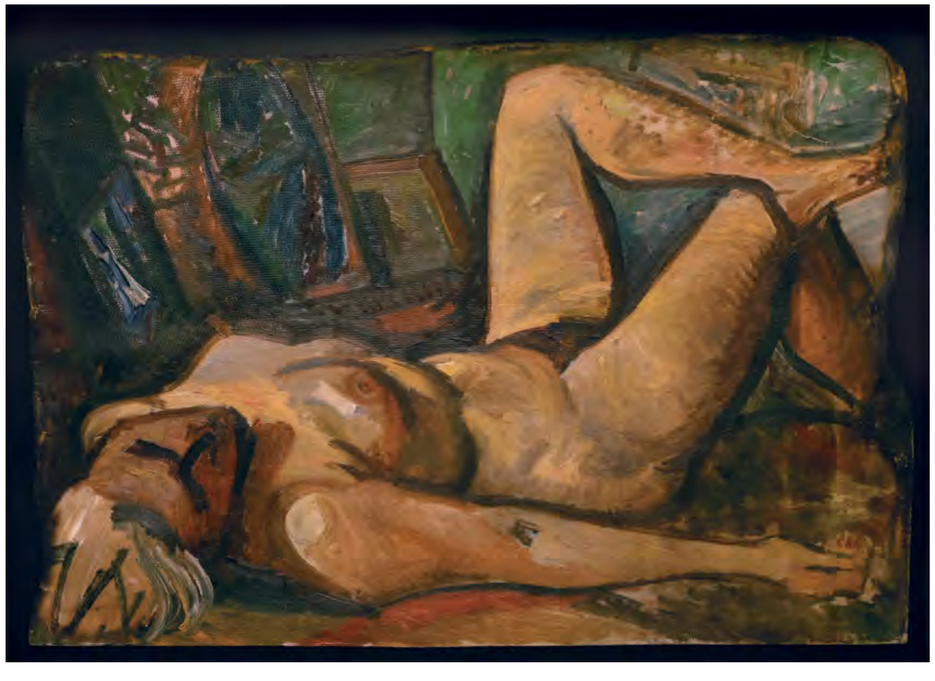

37. ALEKSANDER VARDI (1901–1983)

Kompositsioon. 1961
Õli, papp. Vm 23 x 33 cm
All paremal: 1961 A Vardi

Alghind: 1700 €

Abstraktsed kompositsioonid moodustasid arvestatava osa tuntud koloriidimeistri ja maastikumaalija Aleksander Vardi hilisloomingust. Olgu värvigamma ja laad milline tahes, alati võlub Vardi pehme, kerge ja vaba pintslikäsitlus. Pärast vaoshoitumaid 1940ndaid naasis Vardi 1950ndate keskpaiku uuel tasandil värvisära ja valgusküllusе juurde. Teda otsekui kiskus kaasa tollane üldine huvi nn puhta maali – abstraktsionismi vastu. Väikeses 1961. aasta teoses on kunstnik oma käekirja abstraktses laadis juba leidnud ning see on äratuntav. Abstraktsioone pani ta suuremal arvul välja 1969. aasta näitusel Eesti Kunstimuuseumis ja 1971. a Tartu Kunstimuuseumis. Ent süvenedes abstraktsionismi ei loobunud ta, nagu Kitski, figuratiivsest maalist.

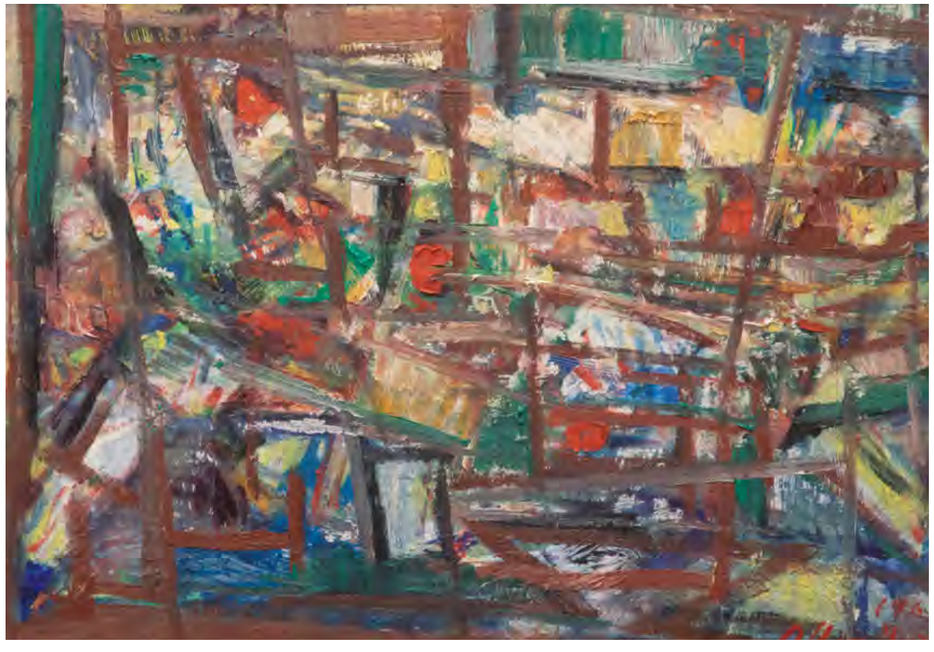

38. NIKOLAI KORMAŠOV (1929–2012)

Esimene lumi Otepääl. 1960-63
Õli, lõuend. 70 x 80 cm
All paremal: 60 НКорм

Alghind: 1600 €

Venemaal Ivanovo kunstikooli lõpetanud Nikolai Kormašov sidus end Eestiga, lõpetades 1975. a Tallinna Kunstiinstituudi ja tehes läbi kogu meie kunsti valulise uuenemisprotsessi. Läbimurre sotsrealismist oli vaevaline: seda viisid edasi ühelt poolt vanad pallaslased, teiselt poolt noored kunstiinstituudi lõpetajad. Järgnes loomeaeg, kus Kormašov süvenes vene ikoonimaali pärandisse – sidus ikoonimaali kaasaegse kunstikeelega, seda ka maalitehniliselt. Viimasel aastakümnel elas Nikolai Kormašov tagasitõmbunult ning leidis enda jaoks identiteedi vene ja eesti rahva vahel. Nimelt huvitab teda eriliselt Lõuna-Eesti ja seto kultuur – seda kroonib terve seeria setoainelisi maale ja portreid. Karmi stiili ühe esindajana vastandus Kormašov magusale sotsrealismile, kujutades nõukogude tööstusmaastikke reaalsust, tehaste suitsevate korstendega linna kohal. Maastikes on kunstnik aga oma lihtsuses ja vaikuses kuidagi sakraalne, justkui pühitsedes igat puud, järve ja silmapiiri. Nii ka Otepää maastik, mille maalitehniline rakurss teeb töö selle peene koloriidi ja tabatud talvehetke kõrval eksperimentaalseks. Koloriidi valdamine oli see, mida Kormašov ise pidas tõelise kunstnikuoskuse tunnuseks.

39. EDUARD EINMANN (1913–1982)

Nelgid ja õunad. 1964
Õli, lõuend. 55 x 46,5 cm
All vasakul: Ed. Einman 1964

Alghind: 1400 €

Eduard Einmann oli graafik ja maalikunstnik, kes alustas õpinguid Riigi Kunsttööstuskoolis ja jätkas Riigi Kõrgemas Kunstikoolis, mille lõpetas 1941. a dekoratsioonimaali erialal. Sõja ajal võttis ta Jaroslavlis osa Eesti Nõukogude Kunstnike Kollektiivi tegevusest ning osales näitustel Moskvas. Aastatel 1944–1948 töötas aga juba Tartu Riikliku Kunstiinstituudi õppejõuna, hiljem ka direktorina. 50ndatel oli Einmann Eesti Kunstnike Liidu esimees. Tollases nõukogude atmosfääris leidis Einmann oma koha, oli nö ellujääja, mida mitmed kunstnikud ei suutnud ning tõmbusid oma loomingus tagasi, nagu näiteks Pallasest aktiivne Ado Vabbe. Einman aga maalis tollaseid töölisi, teadlasi ja kunstiinimesi, samuti oma reisimuljeid nii Armeeniast, Ukrainast, Usbekistanist, Egiptusest kui Itaaliast, kust kunstnik tõi kaasa hulgaliselt eksootilisi joonistusi ja maale. 60ndad aastad tõid Einmani teostesse realistliku laadi kõrvale mõningast stilisatsiooni. Nii mitmedki tollased tööd lubavad aimata kunstniku püüdlusi: need on otsivad ja ka Tartus sajandi esikümnendil valitsevate kunstiuuenduste juurde pöörduvad. Nii ka käesolev natüürmort, mis maalitud pigem 30ndate vaimus kui 60ndate meeleolus. Einman on siin ootamatult õhuline, mänglev ja rõõmus, justkui tahaks ta koos sügisese kompositsiooniga pikalt ja sügavalt välja hingata, kogedes tõelist loominguvabadust.

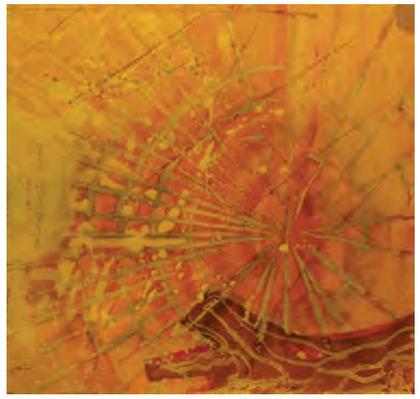

40. ÜLO SOOSTER (1924–1970)

Abstraktsioon. 1967
Tempera, tušš, kartong. 29,7 x 29,7 cm
All paremal: Sooster 67
Pöördel abstraktsioon kollases; küljel keskel kellegi autorsuse kinnitus:
работа Юло Соостера 1967.
Teose juurde kuulub Riikliku Tretjakovi galerii ekspertiis 21.09.1998

Alghind: 16 000 €

Ülo Soosterist oli pärast Karaganda vangilaagrist vabanemist ja Moskvasse elama asumist saanud omamoodi info vahendaja moodsast Lääne kunstist. Kindlasti aitas sellele kaasa tema prantsuse keele oskus, mille ta omandas varakult Tallinna Prantsuse Lütseumis. Sooster oli igati silmapaistev kuju Moskva 1960ndate aastate dissidentlikus kunstimaailmas, kus on valminud tema loomingu märkimisväärseim ja revolutsiooniliseim osa, millest Sooster mitmeid töid ka oma tuttavatele kunstnikele kinkis. Kunstnikel tekivad ikka mingid kogud oma kolleegide ja sõprade töödest, etüüdidest või improvisatsioonidest, tihti kingitakse neid ka emotsionaalselt juhuslikele tuttavatele. Ühest Moskva kogust pärineb ka käesolev Soosteri töö, mis on Riikliku Tretjakovi Galerii ekspertiisiga. Intrigeeriv kahepoolne töö, mis kujutab ühel paberiküljel eksootilist stiliseeritud taime, teisel aga kiirgab päike meridiaanide ja laiuskraadide võrgustikul. Ülo Soosterist on saanud vaieldamatult üks Eesti kunsti avangardsemaid ja rahvusvahelisemaid esifiguure.

41. MÄRT BORMEISTER (1916–1991)

Muhu talu. 1969
Õli, lõuend. 60 x 150 cm
All vasakul: M. Bormeister Tallinn
Pöördel: /…/ „Muhu talu“ õli 60 x 150 sm. 1969. a.

Alghind: 3400 €

Maalikunstnik Märt Bormeistri kunstiõpingud algasid 1931. aastal Riigi Kunsttööstuskoolis, kus ta õppis tunnustatud Roman Nymani ja August Janseni käe all. Järgneval kümnendil jätkas Bormeister õpinguid Tartus ja Moskvas, täiendades end Soomes ja Rootsis. Vaadates ikka eesti kunstnike õppeteed on see täis pürgimusi ja erisusi. Õpitakse mitmel pool, ollakse otsivad ja avatud. Peamiselt oma loominguga nõukogude perioodi jääv Bormeister alustas näitustel esinemist juba 1936. aastast. 1945. aastal asus ta tööle õppejõuna ERKI-sse. Bormeistri loomingus asusid olulisele kohal nõukogude võimule turvalised maastikud, lilled, aga ka mered, linnad ja talud.
Just Märt Bormeistri taluvaated on kunstiloole hästi tuntud, heaks näiteks on käesolev oksjonitöö, mis on maalitehniliselt tavapärasest sootuks huvitavam. Formaadilt intrigeerivam, läbitöötatum ja põhjalikum. Omapärane on valgusekäsitluski, mida Bormeister ei püüa edasi anda tavapäraste vahenditega, vaid läbi õuepinna peegelduste, mida rütmistavad hooned. Kummalisel moel mõjub see organiseeritud, esinduslik eestimeelne maal isegi impressionistlikuna.

42. ELMAR KITS (1913–1972)

Abstraktne kompositsioon. 1969
Tempera, paber. Vm 48,5 x 54 cm
All paremal: ElmarKits. 69.

Alghind: 3900 €

Elmar Kits on Eesti kunstiloo üks mõjusamaid ja ka mõjukamaid loojaid ning seda just tema ande ulatuse mõttes. Õppejõuna töötades andis ta panuse mitmete järgnevate talentide koolitamisele ning oli eeskujuks oma alati otsiva ja eksperimentaalse kuid kindlakäelise laadiga. Fantastilise maalijana võis ta töötada ükskõik millises žanris – kas impressionistlikus, realistlikus või abstraktses. Palju on kirjutatud tema poolabstraktsete tööde näitusest Tartu Kunstnike Majas 1966. a, mis ka hiljaaegu on rekonstrueeritud. Mai Levini sõnul üllatas mõningaid vanemaid kriitikuid, et rekonstruktsioon ei tundunud enam nii värvirõõmus olevat kui esimene näitus, kuid kindlasti mängivat selles oma osa, et maal tervikuna on sestpeale muutunud palju särtsakamaks, pelgamata isegi kirevust või toorest värvimõju. Kits eelistas nüansipeeni harmooniaid, pigem sordiini all hoitud koloriiti kui tugevat kontrasti. Tema abstraktsed kompositsioonid on improviseeritud suuresti elust ja reaalsetest objektidest. Näiteks on tal hulk geomeetrilisi töid, mis kujutavad pille, nagu ka siinolev maal, kus instrumendid on aimatavad siluettide järgi. Tihti maalis kunstnik ka muusikute gruppe, kes on üksteisesse sulandunud. Muusikal oli Kitse elus väga oluline koht.

43. RICHARD UUTMAA (1905–1977)

Eisma rand. 1970
Õli, lõuend. 74 x 100,5 cm
All paremal: R. Uutmaa. 1970. a.
Teos on reprodutseeritud monograafias „Richard Uutmaa. Armastades Eestimaad“ lk 245, kataloogis nr 318

Alghind: 6900 €

Richard Uutmaast on kõneldud palju, tema armastatud meremotiivid on saanud omamoodi märgilisteks. Veendunud marinistina on ta talletunud siinsesse kunstilukku ja jätnud sinna oma kindla nii emotsionaalse kui ka aegu ja paiku dokumenteeriva jälje. Uutmaa looming köidab alates Pallase lõpetamisest 1935. aastal kuni meistri elu lõpuni värvisära, maalilaadi virtuoosliku hoogsuse ja suure emotsionaalsusega. Altja külas meremehe pojana sündinud ning merega kokku kasvanud, hiljem Pallases N. Triigi juures õppinud Uutmaast sai meremaalija iseenesestmõistetavalt. Meri oli temasse otsekui sündinud. Uutmaa kujutas enamasti põhjarannikut, sõjakeerises hävinud vanemate kodukohta Altjat ning Eisma randu, kuhu ta 60ndate algul maja soetas. Loodusest maalida armastanud Uutmaa jaoks jäid elu viimasel kümnendil väljasõidud kodust harvemaks. Vaated koduaknast olid seda tundlikumad ja süvenenumad, mida enam ta nendega koos mediteeris. Uutmaa 70ndast pärinev Eisma vaade koondab endas mõneti kogu senimaalitu tajud ja teadmised Eesti merede kargusest ning nende tuultest ja valgustest.

44. EDGAR VALTER (1929–2006)

Poiss. 1971
Õli, papp. 35,5 x 36 cm
All paremal: EW 71

Alghind: 1100 €

Edgar Valter, kes kunstnikuna oli iseõppinu, on omalaadne fenomen meie kultuuriajaloos. Enne kunstiteele asumist töötas ta küll madruse, maalri- ja transporditöölisena, hiljem Kunstitoodete Kombinaadi dekooriateljee töölisena, 1950. aastast alates aga juba vabakutselise kunstnikuna. Valter oli üks isikupärasemaid autoreid, kes illustreerimise kõrval on loonud hulgaliselt fantaasiarohkeid ja unenäolisi kompositsioone maastike ja figuuridega. Kunstnikku tuntakse tema säravalt vaimukate karikatuuride ja silmapaistvate lasteraamatukujunduste järgi, kuigi tema pärandis on arvestatav hulk iseseisvaid fantaasiamaale. Autori elav kujutlusvõime ja kohati sürreaalsena tunduv maastik näib olevat ühtaegu nii eemal kui siinsamas, luues justkui oma muinasjutu. Ainus, mis meil on vaja teha, on suuta kunstnikuga samaväärselt innukalt uskuda imede olemasolusse. Väikeseformaadiline võluv maal poisi ja linnuga kuulub Valteri varasesse loomingusse. Poiss sellel maalil oleks nagu üldistus meis alati elavast lapsest, kes sinisesse taevasse vaadates otsib oma lindu, kellele järele lennates maailma avastada.

45. EVALD OKAS (1915–2011)

Naised ja tiigrid. 1972
Ofort, akvatinta. Plm 36 x 32 cm
All vasakul: Naised ja tiigrid. Ofort, akvatinta. 12/15
All paremal: EOkas 972

Alghind: 800 €

Evald Okase nimega on Eesti kunstilukku kinnistunud kindlad kvaliteedid. Juba 16-aastasena Riigi Kunsttööstuskooli õppima asunud Okas lõpetas selle 1937. a, siirdudes seejärel edasi Riigi Kõrgemasse Kunstikooli. Okas oli Viiralti järel üks väheseid eesti kunstnikke, kelle looming kasvas välja kaasaegsest linnakultuurist, selle mitmekülgsetest tahkudest ja reisielamuste eksootikast. Kriitika on läbi aegade rõhutanud tema loomingu erakordset vitaalsust ja renessansiajastulikku isiksust. Okas tegutses aina eksperimenteerides mitmes erinevas kunstivaldkonnas, olles samal ajal ka väljapaistev pedagoog. Ta töötas aastast 1944 Eesti Kunstiakadeemia õppejõuna, alates 1954. a professorina ja alates 1993. a emeriitprofessorina. Evald Okase looming on lopsakas nii graafikas, joonistuses kui maalis. Aktid kuulusid tema lemmikute hulka ning neid on kunstnik erinevais tehnikas jäädvustanud läbi oma loomingu. Naised ja loomadki on sõbralikult ning üksteist mõistvas koosluses. Antud teosel näib kunstnik tõmbavat paralleeli naise mõneti taltsutamatut metsikust kätkeva loomuse ja tiigrite vahel. Teatud impulsiivsus ja ürgselt emotsionaalne lopsakus näib Okasele naiste juures meeldivat, sest just seda poolt on ta enam rõhutanud, muutes naised pigem nümfilikult muinasjutulisteks kui argisteks. Tema graafikalooming portreteerib tihti ka konkreetseid naisi, ent neiski leiab autor alati midagi, mis mõjub müstilisena.

46. ANDRES TOLTS (1949–2014)

Maastik. 1974
Õli, masoniit. 54 x 70 cm
All paremal: TOLTS
Pöördel ENSV Kunstifondi lipik

Alghind: 2200 €

Andres Toltsi tuntakse peamiselt kui popkultuurist kantud, tugeva sotsiaalse närvi ja ajastutunnetusega maalikunstnikku. ERKI lõpetas ta 1973. a tööstuskunstnikuna. Töötas peamiselt oma vabaloominguga, oli hinnatud näitustekujundaja, ent ka raamatugraafik. Eesti maaliloomingusse tõi Tolts esmakordselt teatud kaasaegse linliku maailmataju. Ta tundis huvi lääne kunstisuundumuste vastu, liikudes ikka ja alati vaid omade ettekujuste ja eelistuse järgi. Tolts ei kopeerinud kedagi, ei samastunud kellegagi, ta liikus ümbritsevast õppides ja inspiratsiooni ammutades. Kunstnik oli alati uudishimulik ja avatud, saades küll julgustust mujal maailmas toimuvast, kuid töötades välja ikkagi väga isikliku pildikeele. Tema tähendus siinses kunstimaailmas on ammu ületanud ühe kunstniku loomingu piirid – juba aastaid märgib „toltsilikkus" teatud oskust, kuidas töödelda isikupäraselt maailma moodsa kunsti pärandit. Oksjonitöö on tema üks varasemaid teoseid ning valminud aastal vahetult peale ERKI lõpetamist. Minimalistlik ideaalmaastik, millest analoogse käsitlusega kauge silmapiiriga looduseruudukesed kandusid hiljem ka tema tuntud poolabstraktsesse geomeetrilisse maalilaadi.

47. JUHAN MUKS (1899–1983)

Lilled sinises vaasis. 1970ndate lõpp – 1980ndate algus
Segatehnika, õli, lõuend (kleebitud vineerile). 65 x 81,5 cm
Signeerimata, teostatud autorlust tõendav ekspertiis

Alghind: 1600 €

Viljandis elanud kunstnikul Juhan Muksil oli põhjalik ja mitmekülgne haridusetee, mida ta alustas 1917. a Tallinna Kunsttööstuskoolis, seejärel Ants Laikmaa ateljeekoolis. Aastail 1919–1925 õppis ta Pallases Konrad Mäe ja Ado Vabbe käe all, täiendades end vahepeal Riias Läti Kunstiakadeemias. Muksil õnnestus stipendiaadina olla ka Pariisis ja 1930ndatel elada seal koguni mitmeid aastaid. Ta maalis portreid, maastikumaale, natüürmorte ja kompositsioone. 1950ndate lõpust valmis kunstnikul hulgaliselt maastikuetüüde ja loodusmotiive. 1979. a sai Muks esimesena Eestis kõrgeima tunnustuse maastikumaali valdkonnas – Konrad Mäe nimelise medali ja sellega kaasnenud preemia. Lilli on kunstnik jäädvustanud oma loomingu erinevatel etappidel. Nagu antud oksjonitööl, on tema piltidele alati omane maalilisus ja eksperimentaalsus. Tihti olid tema töös kollaaži elemendid, mis sidusid omavahel erinevaid materjale. Antud töö on siinkohal erandlikum ja pigem poeetiline nägemus lillede hingest ja hingusest, mis läbi pehme maalipinna ja valgusaimduse vaatajani kandub.

48. TIIT PÄÄSUKE (1941)

Veidi kergitatud tiivaga kajakas. 1980ndad
Õli, lõuend. 34 x 70,5 cm
All paremal/keskel: TP

Alghind: 3400 €

Vaieldamatu moodsa kunsti klassik Tiit Pääsuke alustas kunstiõpinguid Tartus ning jätkas Eesti Riiklikus Kunstiinstituudis, mille lõpetas 1971. a. Ta on võrdselt oluline nii vabaloojana kui ka pedagoogina. Tunnustatud õppejõud ja emeriitprofessor töötas Eesti Kunstiakadeemias 1971–2014 a. Pääsuke on ka üks enimhinnatud kunstikke, kes on pärjatud rea oluliste auhindade ja preemiatega, teiste hulgas Konrad Mäe nimelise medaliga 1991. a ja Valgetähe IV klassi ordeniga 1999. a. Kunstnikule anti 2000.a. Eesti Kultuurkapitali aastapreemia. Tema teoseid on mitmetes nimekates Eesti ja välismaa kollektsioonides, esindades meie kunsti kvaliteeti ja sisulist peenust, mille poolest Pääsukese looming silma paistab. Autor on oma töödes põhjalik ja püsiv ning äratuntavalt temalik. Kajakad on kunstniku maalide olulised peategelased, kes kombineeruvad küll konkreetsete, küll hajusatena, põimudes pildijutustuste fragmentidesse. Pääsukese looming on narratiiv: osa, milles kõneleb kunstnik ise ja teine osa, mille lisab vaataja interpretatsioon. Millest meile võiks rääkida kajakas roosakas-lillakal foonil?

49. JÜRI ARRAK (1936)

Loom II. 1984
Õli, lõuend. 81 x 65 cm
All vasakul: J. Arrak 84.

Alghind: 3600 €

Jüri Arrak on Eesti kaasaegse kunsti suurkuju – kunstnik, kellest mööda vaadata on võimatu. Arraku karjäär algas metallikunstnikuna 1960ndate lõpul, jätkus lavastuskunstnikuna, ent tõi talle tuntust eelkõige siiski maalija ja graafikuna. Jah, tõepoolest – metallehistööd, vaibad, maalid, joonisfilmid, installatsioonid ja lõputu vitaalsus ning maailmaga süvitsi minek, mis tihti inspireeritud religioossest kultuuritraditsioonist, on Arraku puhul nimetamist väärt. Arrak on ise legend, nagu ka tema jutustavad teosed – kohati selged ja loetavad, kohati absurdsed, kus loomad ja mask-kujud kontekstist sõltuvalt ikka ja jälle uusi tähendusi saavad. Arrak kasutab arhetüüpe, muudab ja parodeerib pühaks peetud müüditõlgendusi pakkudes asemele uusi. Teos „Loom" kuulub Arraku hinnatud 80ndate maaliperioodi, mil loomad olid ühed tema lemmiktegelased, keda personifitseerida ning kelle näidetel viidata ühiskonna süsteemidele ja tõekspidamistele. Seesugust sarvikut on Arrak maalinud veelgi ning toonud ta kuidagi ilmaliku ja jumaliku maailma vahendaja rolli, kes käesoleval teosel kannab palki või ristipuud, millesse on löödud nael... Huvitav on fakt, et kunstniku enda sõnul jäi teos kunagi USA-sse saadetud näitusetööde komplektis kadunuks ning saabus just sealt tagasi Eestisse vaid mõned kuud tagasi.

50. MARKO MAETÄMM (1965)

Jamaha, Kavasaki ja Honda. 1990
Guašš, paber. 63 x 93 cm
All paremal: MÄETAMM '90

Alghind: 7200 €

EKA graafikuna lõpetanud ja nn Euroopa kunsti olümpial Veneetsia Biennaalil silma paistnud Marko Mäetamm oli juba 1990ndate keskpaigaks tõusnud kunstnikuks, kelle olulisus oli ilmne. Just tema nimega seostatakse popkunsti uue laine jõudmist Eestisse, mille tuntud tegija oli ka Andres Tolts. Mäetammele olid seejuures iseloomulikud suured värvipinnad ja naivistlikud teemad. Marko Mäetamm on näitustel esinenud alates 1980ndate lõpust ning juba 1990ndate keskpaigas saavutas ta esimese rahvusvahelise läbimurde. 1990ndate alguses räägiti temast kui neopopi kunstnikust, hiljem on siia liidetud ka kontseptualisti nimetus. Kunstniku tööd on äratanud tähelepanu eriti viimastel kümnenditel – kaasajal nimetatakse teda üheks olulisemaks autoriks, kelle tööd on alati täis ootamatusi ja üllatusi. Käesolev oksjonitöö on vaimukas ja tähelepanuväärselt krestomaatilinegi. Antud maal oli noorele Mäetammele aluseks samanimelise graafilise lehe tegemisel, mis tänaseks on muutunud legendiks ning reprodutseeritud ka koguteoses „Eesti kunstnikud II".

51. ALO HOIDRE (1916–1993)

Veenus. 1991
Õli, papp. 64 x 68 cm
All paremal: Hoidre

Alghind: 1400 €

Alo Hoidre lõpetas Riigi Kõrgema Kunstikooli 1941. a graafika erialal. Ajastule omaselt õppis riigi stipendiaadina Moskvas ja Leningradis, mille silmapaistev kunstitraditsioon rikastas oluliselt tema oskusi. Hoidre oli tuntud nii vaba- kui raamatugraafikuna, meisterlik litograafias ning maalijana eelistas tempera- ja õlimaali. Hilisemas loomeeas avaldus Hoidre isiksus hedonistlikes elurõõmsates kompositsioonides ja grotesksete, poolabstraktsete figuuride loojana. Hoidre hilisloomingu koloriit on rikkalik ja kontrastne, lemmikvärvide sinise ja roosatavkuldse kõnelused ületavad heas mõttes maalitraditsioonide piire. Hoidre abstraktsed kompositsioonid kuuluvad tema loomingu tipp-perioodi, mida pärjati ka Kristjan Raua preemiaga. Teda võib iseloomustada sõnadega: mänguline, vaba, isegi erootiline, kelmikas, hoogne ja eksperimenteeriv. Teos Veenusega kaasab kollaaži elemendi, mil see ideaalnaine on ajakirja väljalõikena kleebitud Hoidre „pärisnaiste" kohale ja hõljub seal taevaste lummuses, samas kui maised olendid humoorikalt puusi õõtsutavad ja iseenesest mõistetavalt pompoosselt elujaatust manifesteerivad.

52. JÜRI ARRAK (1936)

Mees. 1993
Õli, lõuend. 70 x 100 cm
All paremal: J. Arrak 1993.

Alghind: 3900 €

Mõistatuslik, justkui teistmoodi tegelikkusest pärinev meesfiguur on Arraku kunstnikufantaasia looming. Selle ilmutusliku karakteri, kui alatise ja truu saatjaga, on ta veendunult läbi loomingu liikunud. Mitmekülgse professionaalina on Arrak loonud suure sisendusjõuga maailmu. Tema teosed on tulvil ootamatuid nägemusi, paradokse ja metafoore, milles on lahutamatult koos nii maskeraad kui pihtimus. Kõike arrakulikku peegeldub ka teosel oleva mehe näost. Too heidab pilgu vaatajale, minnes kusagil oma teekonna lõpus oleva akna suunas, mida on kujutatud renessansimaalidele omaselt. Tänase ja arhailise kompositsiooni kooslus paigutab maali justkui ei ühtegi ajastusse kuuluvasse atmosfääri, kus olulisim on silmside vaataja sisemuse ja autori loodud tegelaskuju vahel. Jüri Arraku looming kõneleb aegu, ideoloogiaid ja autori enda eksistentsiaalseid kogemusi kätkevas kujundikeeles inimese ja maailma suhetest.

53. OLEV SUBBI (1930–2013)

Viis kaske. 2013
Akrüül, õli, masoniit. 60 x 80 cm
All paremal: Subbi 13.

Alghind: 7800 €

1949. aasta oli Subbile saatuslik, märtsiküüditamine viis ta 1956. aastani Venemaa sügavustesse ning oma tõelisele kutsumusele sai ta pühenduda alles pärast Eestisse naasmist, mil Subbi asus õppima ERKI-sse, mille lõpetas 1962. aastal. Subbit võib mäletada kui alati sirge selja ning selge ja kindla vaatega loojat, kelle igat sammu saatis galantsus nagu ka tema loomingut. Peenetajuline esteetika, erinevate maailmaruumide ja perspektiivide põimumine, nurgeliste rütmide ja pehmete vormide kooskõla – see kõik on Subbi. Ta oli kunstnik, kes lõi oma harmoonia ja järgis seda ühtaegu spontaanselt ning analüütiliselt. Ise on ta öelnud oma töömeetodite kohta, et maaliga tuleb töötada seni, kuni see end ise looma hakkab. Eero Epneri hinnangul võib oksjoniteos olla Olev Subbi viimane maal, mis tema ateljee molbertil valmis. Kuldsed kased esiplaanil on aga inspireeritud juba tema varastel maalidel kujutatud idüllilisest kodukandist Lõuna-Eestis – viited Olev Subbi lapsepõlvele, unistuslikule ja ideaalsele. Võimalik, et järv maalil on Võrtsjärv, mis ümbritses Subbi lapsepõlvepaiku. Teose hele ja avatud taevas ning lõputult kulgev pilk kaugustesse muudab selle maali nostalgiliseks ja helgeks.

54. OLAV MARAN (1933)

Valged pojengid avatud raamatuga. 2017
Õli, lõuend. 78 x 92 cm
Ülal paremal: OM 17

Alghind: 3700 €

Vanameister Olav Maran asus siinses kunstimaailmas aktiivselt tegutsema juba 1950ndate lõpus ja 1960ndatel, olles inspireeriv eeskuju paljudele tollastele kunstnikele, kaasa arvatud Henn Roodele, kellega oldi sõbrad ja maalikaaslased. Enamasti teatakse Maranit täna natüürmortide loojana, kelle maalitud esemete ja lillede vaikuses aeg näib seisatumas. Vähem on kõnelust leidnud fakt, et Maran oli tuntud karikaturistina ning töötas omal ajal populaarsele ajakirjale Pikker. Samuti oli ta kaasaegseid kunstisuundi propageeriv ning uuendusi otsiv natuur, kes on maalinud mitmeid värvikaid ja abstraktseid kompositsioone. Intrigeeriv on ka see, et neile abstraktsetele teostele lõi Maran niisama abstraktsed pealkirjad, mõeldes ise välja sõnu, mis pealtnäha midagi ei tähendanud, kuid kandsid teatud maalirütmidele sobilikku kõla ja energiat. Vaikelu valgete pojengidega kuulub Marani käesoleva aja loomingusse. Teos on seda võluvam meistri kogemuse ja maalitehnika väljenduses, võttes kokku läbi aastakümnete kujutatud armastatud esemed kui tegelased tema enda elust, keda pintslipuudutusega paitada ning taas ja taas luua. Koloriidilt on teos tüüpilisest Maranist tunduvalt heledam, rohelised toonid on hurmavad ning vaikus lummav nagu alati.

TEADMISEKS OKSJONIL OSALEJALE

Kõik oksjonil osalevad teosed on läbinud professionaalse kunstiekspertiisi, tõestamaks nende autentsust. Teoste autorlust, tehnilist seisukorda või muid teostega seonduvaid küsimusi ja pretensioone on õigus korraldajale esitada 5 päeva jooksul peale oksjoni toimumist.

OKSJONI EKSPOSITSIOON

Oksjoniteostega saab tutvuda originaalis Haus Galerii ruumides oksjonieelsel näitusel, mis on avatud keskmiselt kolm nädalat enne oksjoni toimumise kuupäeva. Samas antakse ostueelseid konsultatsioone ja täiendavat teavet oksjoni korra kohta. Teostega saab tutvuda ka galerii kodulehküljel aadressil www.haus.ee

OKSJONILE REGISTREERUMINE

Oksjonil osalejatel tuleb oksjonile registreeruda kirjalikult, täites ja allkirjastades oksjonil osalemise blanketi ning maksta registreerimise tasu, milleks on 50 €. Registreerimiselehed on saadaval nii galeriis kohapeal kui ka Haus Galerii kodulehel. Registreerimise tasu tagab oksjonil osalemise ostjale ja tema kaaslasele ning väldib juhuslike huviliste sissepääsu oksjonisaali.
Ostja täidab ja allkirjastab oksjonil registreerimislehe ning edastab selle talle sobilikul viisil, kas isiklikult või e-posti teel galeriile. Registreerimisleht jääb oksjoni sekretariaati. Sellele kantav informatsioon on vajalik ostja isiku kinnitamiseks ja oksjonil arveldamise lihtsustamiseks. Korraldaja garanteerib ostja isikuandmete konfidentsiaalsuse.
Registreerumise järgselt teatatakse ostjale tema oksjonil pakkumise number. Numbritahvel oksjonil pakkumiste tegemisteks väljastatakse ostjale vahetult enne oksjoni toimumist galeriis.

OKSJONIL PAKKUMINE

Oksjonil pakkumine toimub teostele nende kataloogis esitatud järjekorras. Pakkumist viib läbi oksjonipidaja, kes teatab pakkumise alghinna, fikseerib kolmanda haamrilöögiga teose lõpphinna ja lahendab ainuisikuliselt kõik pakkumistega seonduvad küsimused.
Ostja annab oksjonil omapoolsest pakkumisest märku numbritahvli tõstmisega. Hinnasammuks on kuni summani 5 000 EUR 50 EUR ja alates 5 000 EUR on hinnasamm 100 EUR. Kui osaleja soovib pakkuda korraga enam kui kehtestatud hinnasamm lubab, siis ütleb ta numbrit tõstes oma pakkumise, mis peab oleme esitatud täissajalistes. Lõplik pakkumine registreeritakse oksjonisekretäride poolt.

OKSJONIL OSALEMINE KIRJALIKU PAKKUMISEGA VÕI TELEFONI TEEL

Kui oksjonile eelregistreerunud osaleja ei saa ise oksjonil viibida, siis on tal võimalik teha teostele kirjalikke pakkumisi või osaleda oksjonil telefoni vahendusel. Kirjaliku pakkumise saab teha kas alghinnaga või vastavalt pakkuja otsusele kõrgemalt. Kirjaliku pakkumise blanketi täidab pakkuja hiljemalt ühe päeva jooksul enne oksjoni toimumist galeriis, fikseerides pakutava(d) teose(d) ja maksimaalsed ostuhinnad, mille piires teda oksjonil esindab oksjonikorraldaja. Kui ostja kirjalik pakkumine jääb viimaseks kõrgeimaks hinnaks, siis fikseeritakse teose müük ja teatatakse sellest ostjale kolme päeva jooksul peale oksjoni toimumist. Kirjalik pakkuja omandab teose võrdse konkurentsi alusel viimase fikseeritud hinnaga, mis võib jääda ka allapoole tema maksimaalset pakkumist. Telefonipakkumise korral tuleb registreerumisel galeriid teavitada, millistest teostest ollakse huvitatud. Ostjat huvitava teose esitlemise eelselt helistab korraldaja ostjale ja ostja osaleb oksjonil telefoni vahendusel.

OSTETUD TEOSTE EEST TASUMINE

Oksjonilt ostetud teoste eest saab tasuda nii sularahas, ülekandega kui ka pangakaardiga. Oksjoni sekretariaadist väljastatakse igale ostjale vastav leping-arve oksjonijärgsel päeval või soovi korral koheselt peale oksjonit. Oksjoniteoste eest tuleb tasuda 5 päeva jooksul peale oksjoni toimumise kuupäeva.
Sularahas ja kaardiga tasumisel saab ostja teose kätte kohe peale makse sooritamist. Ülekandega tasumisel tuleb ostjal teose kättesaamisel esitada maksekorralduse koopia. Ostja tasub haamrihinna, millele lisandub haamrihinnast arvestatuna 7 % ostutasu.

OSTUTASU

Ostutasu on ajalooliselt eksisteerinud ja rahvusvaheliselt tunnustatud tasu oksjonimajades kui oksjonipidaja korralduskulude kompensatsioon enampakkumise ettevalmistamisel, läbiviimisel ja administreerimisel. Ostutasu ehk Buyers peremium on 7% ja lisandub haamrihinnale ning seda ka juhul, kui haamrihinnaks on teose alghind.

Kataloogi väljaandja: Haus Galerii

Tekstid: Piia Ausman, Terje Metsavas

Ettevalmistus: Maarika Vanik

Fotod ja kujundus: Nando Grancelli

Haus Galerii

Uus tn 17, 10111 Tallinn

+372 6419 471

haus@haus.ee
www.haus.ee

Galerii on avatud

E – R 10.00 – 18.00

L – 11.00 – 16.00

Kataloogi kujunduses kasutatud:

Esikaas: Esther Roode. Tallinna panoraam. 1958

Esikaane sisekülg: fragment Priidu Aavik. Autoportree. 1948

Tagakaane sisekülg: Boris Ottenberg. Toolse rand. 1946

Sisu foto: Richard Uutmaa. Eisma rand. 1970 - S. Stepashko

Koostöö oksjoniteoste raamimisel: Artline OÜ

Haus Galerii
Úus tn 17, 10111
Tallinn
6 419 471